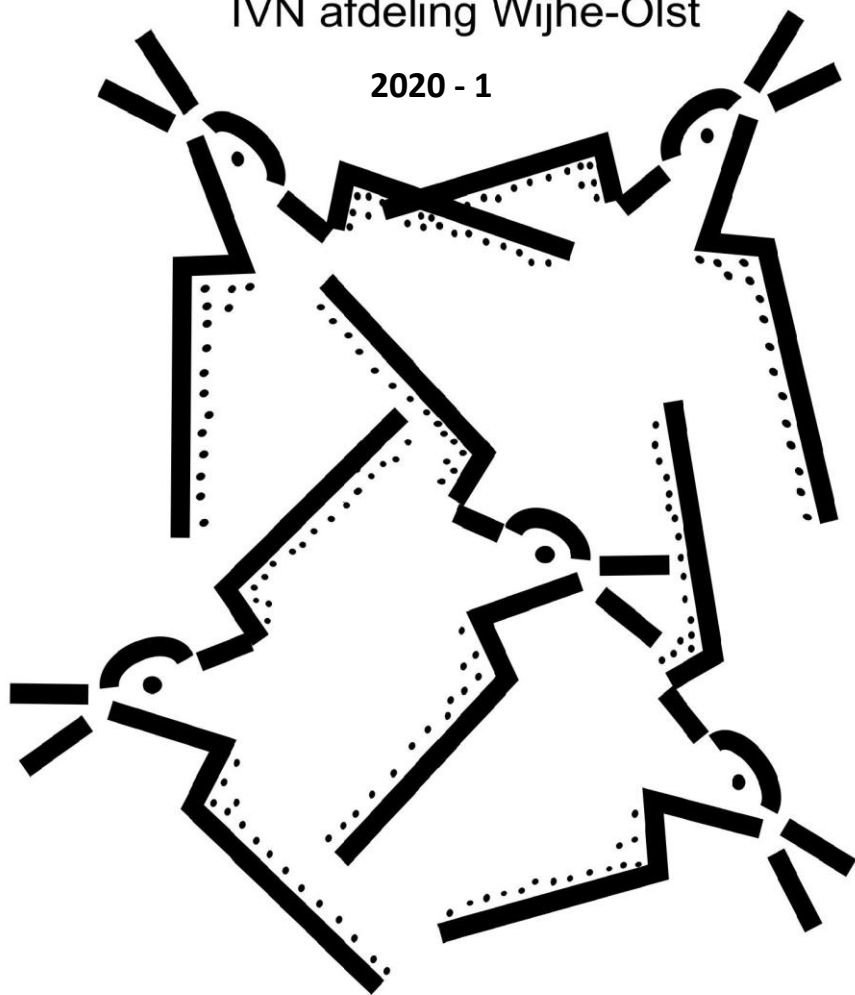

de Grutto

IVN afdeling Wijhe-Olst

2020 - 1

www.ivn.nl/afdeling/de-grutto-wijhe-olst

Stevens Optiek

We hebben
de gehele
collectie van Red
Kinderbrillen

GRATIS oog-en oogdrukmeting

Uitgebreide collectie modieuze monturen

Maak nu een afspraak:

Langstraat 76 - 8131 BE Wijhe - 0570 525335

Kijk ook eens op

[www.ivn.nl/afdeling/
de-grutto-wijhe-olst](http://www.ivn.nl/afdeling/de-grutto-wijhe-olst)

Albert Heijn Boomgaard

Openingstijden:

Maandag t/m donderdag: 08.00 - 20.00 uur

Vrijdag: 08.00 - 21.00 uur

Zaterdag: 08.00 - 19.00 uur

GRATIS voor de deur parkeren! Gewoon bij Boomgaard.

AH Boomgaard Oranjelaan 2 8131 DB Wijhe tel: (0570) 521 597 fax: (0570) 522 711

In deze Grutto

Februari 2020 nummer 1

Van de redactie	2
Activiteiten	2
Activiteiten voor de jeugd	8
Activiteiten elders	8
De nood is hoog!!!	9
Oproep melden wulpen	9
Van het bestuur	10
Jaarvergadering IVN afdeling Wijhe-Olst	10
Verslag secretaris 2019	11
Financieel jaarverslag 2019 en Begroting 2020	15
Jaarverslag Landschapsonderhoud 2019	15
Jaarverslag Padden 2019	17
Jaarverslag Vogels 2019	21
Jaarverslag Stadsvogels 2019	24
Jaarverslag Roofvogels 2019	25
Jaarverslag Uilen 2019	27
Jaarverslag Weidevogelbescherming 2019	30
Jaarverslag Heemtuin IJsselflora 2019	33
Jaarverslag Dijkflora 2019	35
Jaarverslag Lezingen, excursies, cursussen 2019	37
Jaarverslag Jeug/IJsselnatuurkids 2019	38
Jaarverslag De Grutto 2019	38
Voor de jeugd	39
Heemtuinplant uitgelicht	40
Vogelwaarnemingen in Olst-Wijhe	41
Wist u dat.....	43
Bestuur	44
Contactpersonen werkgroepen	44

I.v.m. spam: @ = #

Kopijsluitingsdata 1 februari; 1 mei; 1 september; 1 december.

Redactie Marth van Roy redactie#ivn-wijhe-olst.nl
Kerkpadsblok 35 8131 WX Wijhe Tel. 0570-52269

Lidmaatschap

De contributie (€ 20,-) wordt geïnd door het landelijke bureau van IVN. Dat zorgt voor een factuur of de contributie wordt via een automatische incasso afgeschreven. Betaling van de jaarlijkse donatie gebeurt nog wel rechtstreeks aan IVN Wijhe-Olst. Als u geen toestemming voor automatische incasso heeft afgeven kunt u de donatie (minimaal € 9,50) overmaken op bankrekeningnummer: NL32 RABO 0373 0240 37 t.n.v. IVN de Grutto, Herxen 14, 8131 PG Wijhe. U dient het lidmaatschap voor het volgende jaar vóór 1 december schriftelijk op te zeggen bij Michiel Faber, Herxen 14, 8131 PG Wijhe penningmeester#ivn-wijhe-olst.nl

Van de redactie

Zoals gebruikelijk is deze eerste Grutto van het nieuwe jaar weer een heel dik nummer. Dankzij de jaarverslagen van onze werkgroepen. Dat zij heel erg actief zijn geweest kun je hier dus lezen!

Ook vind je in deze Grutto het voorlopige jaaroverzicht van onze activiteiten, zodat je daar alvast rekening mee kunt houden in je agenda.

Van die activiteiten mag je de Algemene ledenvergadering op 25 maart natuurlijk niet missen. Het bestuur nodigt je van harte uit!

Tijdens die vergadering zullen onze huidige voorzitter Hanny en secretaris Jaap uit het bestuur stappen, zoals ze vorig jaar al hadden aangekondigd.

Dat is dus een flinke aderslating voor ons toch al kleine afdelingsbestuur.

Bedankt Hanny en Jaap voor jullie jarenlange inzet, goede raad en kopij voor de Grutto!

En er is nog iemand die ik hier wil noemen. Zij gaat ons helemaal verlaten omdat ze gaat verhuizen. Dat is Margriet Heuvelink. Haar enthousiasme, aanpak, kennis, kopij, inzet o.a. als secretaris van het bestuur en jarenlange drijvende kracht achter en deelneemster in een hele serie werkgroepen van of namens het IVN, maakt dat we haar erg zullen gaan missen. Op de valreep heeft zij zich zelfs nog flink ingezet, o.a. voor een nog aan te leggen paddenpoel bij Onder de Gelder! Margriet heel erg bedankt voor alles en het ga je goed op je nieuwe woonplek!

Graag wens ik je veel lees-, kijk-, en doeplezier met dit nieuwe nummer.

Tot ziens op een van onze activiteiten!

Marth van Roy.

Kijk eens op www.ivn.nl/afdeling/de-grutto-wijhe-olst. Daar vind je ook de Grutto maar dan met plaatjes in kleur.

Activiteiten

Over alle hierna genoemde en eventuele nog te organiseren activiteiten van IVN-afdeling De Grutto Wijhe-Olst, staat een week van tevoren (nadere) informatie in de plaatselijke en regionale kranten en huis-aan-huisbladen. Op www.ivn.nl/afdeling/de-grutto-wijhe-olst en op facebook staan ook de laatste berichten rondom de excursies. Deelname aan excursies is meestal gratis, maar we zijn blij met een vrije gift.

Idee of begeleiding excursie of wandeling

Heb je zelf een idee voor een te houden excursie of wandeling of wil je een keer een excursie of wandeling (bege)leiden in een gebied dat je goed kent of op een van de vele mooie plekjes die onze gemeente Olst-Wijhe rijk is? Of lijkt je dat gewoon leuk om te doen, neem dan contact op met Hanny van der Werff tel. 0570-523091 of jcvdwerff@gmail.com.

Datum 2020	Activiteit	Locatie	Trekker
Za 7 maart	Braakballen pluizen voor de jeugd	Jachthut Onder de Gelder 2 Wijhe	Annet
Za 14 maart	NL Doet, heemtuin voorjaarsklaar maken	Heemtuin Veermans Hof IJssel flora	Annet
Za 14 maart	Landschapsonderhoud	Diverse	Oege
Za 21/28 maart	Padden overzetten voor de jeugd	Onder de Gelder	Herman en Hanne
Woe 25 maart	ALV + lezing	Het Langhuus, Wijhe	Hanny
Ma 30 maart	Vogelzangwandeling voor leden en donateurs	Wijhe	Jan Klungers
Zo 5 april	Bomen en hun levensgeschiedenis	Duursche waarden	Jan Klungers
Ma 6 april	Vogelzangwandeling voor leden en donateurs	Wijhe	Jan Klungers
Ma 20 april	Vogelzangwandeling voor leden en donateurs	Wijhe	Jan Klungers
Vr 24 april	Voorjaarsbloeiers, Stinzenplanten, proeverij en rondleiding	Heemtuin Veermans Hof IJssel flora	Annet
Ma 27 april o.v.b.	Vogelzangwandeling voor leden en donateurs	Wijhe	Jan Klungers
Ma 4 mei o.v.b.	Vogelzangwandeling voor leden en donateurs	Wijhe	Jan Klungers
Ma 11 mei	Vogelzangwandeling voor leden en donateurs	Wijhe	Jan Klungers
Ma 18 mei	Luisterexcursie met SBB	Wijhe	Jan Klungers
23 mei	Excursie	Weseperekenk	Gerrit Jansen
? (9-17) mei	Vogelexcursie	?	Ronald Boerkamp
Za 6 juni	Rondleiding heemtuin met thema	Heemtuin Veermans Hof + Wijhe	Annet
12-14 juni	Slootjesdagen jeugd	Infocentrum	Michiel, Linda
? Juli	Rondleiding heemtuin	Heemtuin Veermans Hof	Annet
8 augustus	Vogel- en plantenexcursie	Marker Wadden	Annet + vogelaar?
Zo 4 oktober	Paddenstoelen	Zoogenbrink, Olst	Annet
Za 10 oktober	Landschapsonderhoud	Diverse	Oege
Za 7 nov	Landelijke Natuurwerkdag		Annet
Za 14 november	Landschapsonderhoud	Diverse	Oege
November	Lezing		
Za 12 december	Landschapsonderhoud	Diverse	Oege

Landschapsonderhoud

De werkgroep Landschapsonderhoud gaat dit winterseizoen nog een keer aan de slag met (voornamelijk) wilgen knotten op 14 maart 2020.

We verzamelen om 8:30 uur op het parkeerplein voor de Albert Heijn in Wijhe en vertrekken van daar naar de werkplek.

We werken tot ongeveer 12:30 uur. Voor koffie en na afloop een eenvoudige lunch wordt gezorgd door de boer of grondeigenaar. Bij erg

slecht weer gaat het niet door. Nodig zijn stevige werkschoenen, sterke werkkleding, die ook tegen een beetje regen bestand moet zijn en zin om in de vrije natuur met een prettige groep mensen te werken. Voor goed gereedschap (we werken alleen met handgereedschap) wordt gezorgd en ook op de veiligheid wordt goed gelet.

We kunnen weer flink aan de bak in ieder geval!

Graag 1 week van tevoren opgeven als je mee wil doen, dan weten we hoeveel gereedschap, koffie en eten we moeten regelen.

Nieuwe mensen zijn van harte welkom, evenals nieuwe werkplekken.

Voor informatie zie www.ivn.nl/afdeling/de-grutto-wijhe-olst of bel of mail naar de coördinator Oege Verhagen, tel. 0570-522765 of landschapsonderhoud#ivn-wijhe-olst.nl.

Werken in de heemtuin

Oproep vrijwilligers voor heemtuin!

15 maart opent Heemtuin Veermans Hof IJssel flora weer haar hek voor bezoekers. Dat betekent dat er vanaf die datum weer onderhoud moet worden gedaan in de heemtuin. We hebben een aantal vrijwilligers, maar meer handen, zeker sterke, zijn altijd welkom, vooral op de donderdagochtend.

De heemtuin is weer ingeschreven voor NL Doet, de vrijwilligersdag die altijd in het hele land georganiseerd wordt. Kijk voor info over deze dag op www.nl doet.nl.

Voor NL Doet op 14 maart 2020 zijn we op zoek naar mensen die ons van 9.00-12.00 uur willen komen helpen. De heemtuin Veermans Hof IJssel flora gaan we dan weer helemaal klaarmaken voor het nieuwe seizoen! We harken al het blad weg, steken de perken af, maken de paden schoon en zetten de eerste naambordjes bij planten. Ook wordt een nieuw perk met planten die geproefd kunnen worden ingericht. Zie onze oproep op de site www.nl doet.nl Tegenprestatie is: koffie/thee + zelfgebakken taart!

Vanaf 19 maart zijn er elke donderdagochtend vanaf 9.00 uur mensen aan het werk in de heemtuin. Ook op woensdagavond wordt er gewerkt vanaf 1 april vanaf 19.00 uur en later in het seizoen vanaf 19.30 uur tot het donker wordt.

Iedereen, die het gezellig vindt om samen deze tuin mooi te maken en houden, is altijd welkom! Ook als je maar incidenteel kunt. Het werk in de heemtuin leer je onder leiding van anderen kennen. Dus ook als je geen verstand hebt van een heemtuin, kun je komen helpen!

Lijkt je het leuk om mee te werken in de heemtuin en wil je een eerste keer komen kijken hoe dat gaat, meld je dan bij Annet van der Veen, heemtuin#ivn-wijhe-olst.nl of tel 0570-523937 of kom gewoon langs!.

Algemene Ledenvergadering

Op woensdag 25 maart 2020 vindt weer de jaarlijkse Algemene Ledenvergadering plaats. Deze begint om 19:30 uur in het Langhuus, Langstraat 29 in Wijhe. Het bestuur hoopt op een grote opkomst!

Lezing “Sporen in het Landschap”.

Op 25 maart 2020 om 20:45 uur, na de algemene ledenvergadering, zal Gert Jan Blankena uit Loenen een lezing houden over sporen in het landschap.

Gert Jan was hoofd van het Centrum voor Natuur- en Milieueducatie (CNME) en later, tot aan zijn pensioen, ecooloog bij de gemeente Apeldoorn. Drie en dertig jaar lang schreef hij voor de Stentor een wekelijks column over natuur en cultuurhistorie op de Veluwe onder de titel ‘Buitengewoon’.

Zijn passie en doel: mensen kennis laten maken met de natuur.

Verwondering en bewondering opwekken. En van daaruit waardering. In zijn lezing vertelt hij over bijzondere vormen in het landschap die hij tijdens zijn werk tegenkwam en over betekenis en achtergronden daarvan.

Wallen, dammen, stroomgeulen, restanten van sprengen, merkwaardige kuilen: wat betekenen die, hoe zijn ze ontstaan, wat kunnen ze ons vertellen? Blankena zal laten zien dat het om sporen van menselijke bewoning van lang vervlogen tijden gaat. Moderne technologieën en methoden bieden nieuwe inzichten in de oorsprong van de diverse sporen. Hij schreef het boek *Veluwe Buitengewoon* met verhalen over natuur en cultuurhistorie op de Veluwe.

Vogelzangwandelingen

Al enkele jaren gaan we elk voorjaar op maandagavonden luisteren naar vogelzang en leren we de zang van de verschillende vogels herkennen. Het blijkt niet zo gemakkelijk om in het veld de verschillende vogels aan hun zang te herkennen. Je hoort verschillende vogels door elkaar zingen en hoe verder in het seizoen hoe meer vogelsoorten er zingen. Op internet zijn veel opnamen van vogelgeluiden te vinden, maar omdat er

ook individuele variaties zijn is het niet altijd gemakkelijk om met behulp van geluidsopnamen de verschillende soorten te herkennen.

We bezoeken verschillende gebieden en als er ergens in de buurt een niet alledaagse vogel te horen is zullen we die zeker opzoeken. Zo kunnen we de grote lijster meestal wel te horen krijgen in De Gelder, maar ze zijn al zo'n beetje aan het einde van hun zangperiode, dus dat lukt niet altijd. Soms, maar niet elk jaar is er een nachtegaal te horen in de Duursche Waarden. Ook de zomertortel kunnen we daar horen. En in het natte uiterwaardenbos aan de Barlose weg zijn veel bosvogels te horen.

We beginnen op 30 maart om 19:00 uur de eerste maandagavond nadat de zomertijd is ingegaan en daarna elke maandagavond op een nader af te spreken locatie. Niet met Pasen en de maandagavonden die in de schoolvakanties vallen overleggen we. De laatste vogelzangwandeling is op 11 mei. Op 18 mei is er tenslotte een luisterexcursie van Staatsbosbeheer. Dan luisteren we heel anders, we maken ons niet druk over het namen geven. We luisteren gewoon heel goed naar de verschillende natuurgeluiden, waaronder de vogels. Het is van belang dat je je opgeeft per e-mail - j.klungers#planet.nl - dan kan ik je inlichten over de locatie waar we naar toe gaan.

Excursie Bomen en hun levensgeschiedenis

Zondag 5 april 2020 om 10.00 uur vanaf de parkeerplaats aan de Fortmonderweg bij de ingang van de Duursche Waarden onder leiding van Jan Klungers.

Bij de eerste bomen begint het blad te ontluiken. De meeste bomen zijn nog zonder blad. We kunnen daardoor het silhouet van de bomen heel goed zien. Uit het silhouet van de bomen kunnen we daardoor goed hun levensgeschiedenis aflezen. Tijdens deze excursie kijken we met elkaar hoe de bomen gegroeid zijn. Hoe hebben de omstandigheden, de levensgebeurtenissen, invloed op hoe deze boom is gegroeid. Wat betekent het om vrijstaand, in een rij of in een bos op te groeien? Kun je dat zien aan de manier waarop de boom is opgegroeid? Welke verwondingen hebben ze in hun leven opgelopen en hoe zijn ze daarvan hersteld? Als we weten hoe we moeten kijken, waar we op moeten letten, kunnen we zien dat er geen enkele boom onbeschadigd is gebleven in de loop van het leven. Precies deze verwondingen en hoe ze hersteld zijn maken de boom individueel herkenbaar. Hun schoonheid zit niet in hun perfectie maar in het niet perfect zijn.

Elke locatie met bomen is in principe daarvoor geschikt. We gaan naar de Duursche Waarden. Het leuke aan dat gebied is dat er veel dynamiek is. De invloed van de natuur, de wind die vrij spel heeft, het is allemaal te herkennen in de manier waarop de bomen zijn gegroeid.

Ik zal je laten zien hoe je dit kunt herkennen en je zult nooit meer op dezelfde manier naar een boom kijken.

Rondleiding en proeverij in heemtuin

Heeft u al eens kruidenboter van kraailook of daslook geproefd of kruidenthee uit onze tuin? In heemtuin Veermans Hof IJssel flora valt er in het voorjaar al heel wat te ontdekken. Komt u op vrijdag 24 april proeven en luisteren naar de verhalen achter de bloemen en planten? We starten om 19.00 uur en de rondleiding + proeverij duurt ongeveer 1 uur. U hoeft zich niet van tevoren op te geven en een vrijwillige gift wordt op prijs gesteld.

Voor groepen kunnen er ook rondleidingen op maat aangevraagd worden. Informatie: Annet van der Veen 0570-523937, heemtuin#ivn-wijhe-olst.nl.

Vogel- en plantenexcursie Marker Wadden

Op zaterdag 8 augustus wil IVN-afdeling De Grutto naar de Marker Wadden gaan om daar vogels en planten te bekijken. Marker Wadden is een wandeleiland in het IJsselmeer. Je kunt er zo'n 12 kilometer lopen van vogelhut naar vogelhut. Je bent wel een paar uur op het eiland. Dat hangt mede af van de boottijden. Vorig jaar ben ik naar de Marker Wadden geweest en heb daar bijna 50 verschillende plantensoorten gevonden en ook leuke vogels gezien. Ik ben meer van de planten. Maar misschien is er ook een vogelaar die mee wil gaan om ons over vogels te vertellen?

Vanaf Lelystad varen we in 45 minuten naar de Marker Wadden. Hiervoor moet een boot gereserveerd worden. Daarom willen we graag dat er van tevoren aangemeld wordt, zodat we de boot voor een groep kunnen reserveren. Op dit moment is nog niet bekend wanneer er weer boten gereserveerd kunnen worden. Ook zijn de kosten niet bekend. Indicatie: Vorig jaar kostte het € 15,- voor leden van Natuurmonumenten en € 20,- voor niet-leden. Daarbij komen nog de autokosten naar Lelystad, bij carpoolen is dat ca. € 7,50 p.p.

Wil je mee, meld je dan aan vóór 1 mei, liefst nog eerder, dan weten we op tijd hoeveel plaatsen we moeten reserveren voor de vaartocht naar het eiland. Er kunnen maximaal 20 personen mee!

Annet van der Veen, heemtuin#ivn-wijhe-olst.nl of 0570-523937.

Activiteiten voor de jeugd

Braakballen pluizen

Wil jij ook weten wat uilen eten?

Op zaterdag 7 maart kunnen kinderen van 6-12 jaar van 10.00-11.30 uur braakballen komen uitpluizen. IVN afdeling de Grutto organiseert dit in de jachthut achter het huis aan Onder de Gelder 2 in Wijhe.

Kinderen kunnen als een echte detective zelf onderzoeken wat uilen gegeten hebben. De haren, veren, botjes en schildjes van dieren braken uilen uit in de vorm van braakballen. Op deze ochtend gaan we de braakballen uit elkaar halen. Aan de hand van de vorm van de botjes en kaken kun je

ontdekken wat de uilen opgepeuzeld hebben en kun je uitzoeken welke muizen ze gegeten hebben. Wil je je vondsten mee naar huis nemen?

Neem dan zelf een bakje met deksel mee.
Kosten: € 3,50 per kind inclusief drinken.

Er kunnen maximaal 15 kinderen meedoen. Geef je op bij: Annet van der Veen heemtuin#ivn-wijhe-olst.nl of tel. 0570-523937. Graag naam, hoeveel kinderen en telefoonnummer doorgeven.

Padden overzetten voor de jeugd

Op zaterdagmorgen 21 maart kunnen kinderen van 6 tot 13 jaar oud mee helpen bij het overzetten van padden bij Onder de Gelder in Wijhe. Als het te koud is, zijn er geen padden, dus dan doen we het op zaterdagmorgen 28 maart. Vanwege het drukke verkeer willen wij dat een van de (groot)ouders van de kinderen bij de activiteit aanwezig is.

U kunt uw (klein)kinderen per mail opgeven (met naam en leeftijd) vóór 14 maart via paddentrekwijhe#gmail.com of bellen naar Hanne Muskee, tel. 06-48921747. Na opgave krijgt u bericht waar en hoe laat de activiteit van start gaat.

Activiteiten elders

Activiteiten andere IVN-afdelingen en KNNV-Zwolle

Op de site van IVN Zwolle, IVN Deventer, IVN Raalte en de site van het KNNV Zwolle onder activiteiten vind je uiteenlopende excursies en cursussen die binnenkort door het IVN en/of het KNNV soms in samenwerking met andere organisaties georganiseerd worden.

Zo kun je er, afhankelijk van de tijd van het jaar, bijvoorbeeld informatie vinden over excursies en cursussen over amfibieën, vlinders wilde planten, insecten, vogels etc.

Zie www.ivn.nl/afdeling/ivn-raalte, www.ivn.nl/afdeling/deventer, www.ivnzwolle.nl en www.knnv.nl/zwolle/activiteitenprogramma.

De nood is hoog!!!

We zijn dringend op zoek naar bestuursleden en coördinatoren

Het IVN Wijhe-Olst zoekt dringend nieuwe bestuursleden om het bestuur te versterken. **De nood is hoog!!!** Zowel de huidige voorzitter als de secretaris stoppen in maart 2020 !!!!!. Beide hebben er een lange periode op zitten en de jaren beginnen te tellen.

Wie meldt zich aan om het stokje over te nemen?

Ook zoeken we opvolging voor de coördinatoren van de werkgroepen Natuur en milieubeleid, Vogels en Roofvogels.

Verder zijn we op zoek naar iemand die de organisatie van het jaarprogramma activiteiten op zich wil nemen en iemand voor de controle van nestkasten in het bos de Gelder en Freulebos.

Zou je hier graag meer over willen weten, neem dan contact op met het bestuur. Zie contactgegevens achter in dit blad.

Coördinator gezocht voor Werkgroep Roofvogels

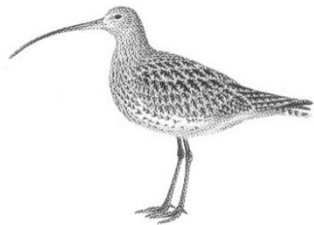
Wij zijn een werkgroep van enthousiaste vrijwilligers die het broedsucces van roofvogels in delen van onze gemeente in kaart brengen. Omdat onze huidige coördinator vertrekt uit Wijhe zoeken we iemand die de coördinatie tussen de leden onderhoudt en de contacten met andere betrokken natuur- en terrein beherende organisaties. Ook organiseert de coördinator het jaarlijkse werkoverleg, ondersteunt werkgroepleden bij digitale gegevensverwerking en verzorgt de publiciteit naar buiten.

Van de nieuwe coördinator wordt niet verwacht dat deze ook mee het veld in gaat. Uiteraard is dit wel mogelijk als de interesse er is.

Wil je meer weten hierover neem dan contact op met het bestuur.

Oproep melden wulpen

Gerrit Gerritsen heeft al veel wulpen in Overijssel voorzien van een kleurring. Hij vraagt of mensen álle waarnemingen, zowel van geringde als ongeringde wulpen aan hem willen doorgeven. Het gaat hierbij om: datum, tijdstip, locatie van de waarneming, aantal wulpen en of ze al dan niet geringd waren. Het

kunnen ook kleurringen met een lettercode zijn. Alle informatie kan naar: gerritgerritsen#gmail.com.

Namens hem en de wulpen, hartelijk dank!

Van het bestuur

Oud-bestuurslid Jona Bolster overleden

Begin januari 2020 bereikte ons het droevige bericht dat oud-bestuurslid Jona Bolster op oudejaarsdag 2019 in Zuidhorn is overleden.

Een paar maanden geleden hadden we nog bericht van hem gekregen dat hij vanuit de Hoevenhoek in Wijhe was verhuisd naar Zuidhorn.

Jona was in september 2005 toegetreden tot het bestuur van IVN-afdeling Wijhe-Olst. Vervolgens heeft hij een aantal jaren de functie van secretaris op zich genomen tot hij in maart 2009 het bestuur formeel verliet. In september is hij pas echt gestopt, nadat er een opvolger was gevonden. Jona hield ook toen al enorm veel van gedichten. Hij kon zich dan ook heel goed vinden in onze traditie dat de voorzitter de algemene ledenvergadering begon met het voorlezen van een gedicht.

En, ooit heeft Jona zelf een insectenhotel gemaakt van een stuk boomstam en dit vervolgens geschonken aan onze heemtuin Veermans Hof IJsselflora. Dat insectenhotel staat er nu nog steeds en wordt goed gebruikt door diverse soorten insecten!

Wij wensen zijn familie veel sterkte met dit grote verlies.

Hanny van der Werff, voorzitter.

Jaarvergadering IVN-afdeling Wijhe-Olst

Het bestuur van de IVN-afdeling Wijhe-Olst nodigt u uit voor de jaarlijkse algemene ledenvergadering op woensdag 25 maart 2020. De vergadering begint om 19:30 uur in het Langhuus in Wijhe. We rekenen op uw komst!

Stukken die betrekking hebben op deze vergadering (*) vindt u in de Grutto 2020 - 1, behalve het verslag van de jaarvergadering van 27 maart 2019. Dat verslag staat in Grutto nummer 2 van 2019.

De financiële stukken zijn op 25 maart in te zien.

AGENDA

1. Opening en mededelingen
2. Verslag jaarvergadering van 27 maart 2019 (zie Grutto 2 uit 2018)
3. Verslagen bestuur en werkgroepen:
 - 3.1. Jaarverslag secretaris 2019 *
 - 3.2. Jaarverslagen werkgroepen 2019 *

3.3. Financieel jaarverslag 2019

3.4. Kascontrolecommissie

4. Financiën, Begroting 2020

5. Benoeming kascontrolecommissie

De kascontrolecommissie 2020 bestaat uit Oege Verhagen en Willem Denekamp. Reserve lid is Ine de Groot. Oege treedt af en voor hem moet een ander reserve lid worden benoemd.

6. Bestuursmutaties

Volgens de statuten worden de leden van het bestuur gekozen en benoemd voor een periode van 3 jaar. Bestuursleden kunnen eenmaal worden herbenoemd.

Hanny van der Werff is in 2011 benoemd. Jaap Gerkes in 2010 en Ronald Boerkamp in 2012. Ze zitten inmiddels dus 9, 10 en 8 jaar in het bestuur. Zowel Hanny als Jaap hebben aangegeven om bij de jaarvergadering in 2020 te willen aftreden. Het bestuur heeft samen met de coördinatoren van de werkgroepen het afgelopen jaar gediscussieerd over hoe verder te gaan. Het bestuur stelt voor om door te gaan met een klein dagelijks bestuur bestaande uit tenminste een voorzitter, secretaris en penningmeester, zo nodig aangevuld met een vertegenwoordiger van de werkgroepen. Dit bestuur wordt ondersteund door de coördinatoren van de werkgroepen. Zie ook het jaarverslag van de secretaris. Elly Luttikholt en Ans Rijkema hebben aangegeven toe te willen treden tot het bestuur. Het bestuur stelt voor om:

- Elly Luttikholt te benoemen tot voorzitter en
- Ans Rijkema te benoemen tot secretaris
- Het huishoudelijk reglement het komende jaar aan te passen.

7. Afscheid bestuursleden

Hanny van der Werff en Jaap Gerkes treden vanavond af als voorzitter en secretaris. Hanny is vanaf 2011 voorzitter en Jaap vanaf 2010 secretaris. Respectievelijk dus 9 en 10 jaar.

8. Rondvraag en sluiting

PAUZE

20:45 uur Lezing “Sporen in het landschap”

Gert Jan Blankena uit Loenen zal een lezing houden over sporen in het landschap. Meer info vindt u onder Activiteiten.

Hanny van der Werff, voorzitter.

Verslag secretaris 2019

IVN Bestuur

Het bestuur is in 2019 slechts eenmaal (17 april) bij elkaar geweest. Wel is er regelmatig tussen de bestuursleden contact geweest via mail of

telefoon. En er is vaker overleg gevoerd met de coördinatoren van de werkgroepen (13 februari, 26 juni, 18 september en 28 oktober). De bezetting van het bestuur is minimaal. Zoals is afgesproken zijn de coördinatoren van de werkgroepen ook in 2019 weer betrokken bij de bestuursactiviteiten wat een taakverlichting voor het bestuur is. Voor deze overleggen maakten we ook in 2019 gebruik van de vergaderfaciliteiten van Zorgboerderij Het Hamel in Wijhe. Deze biedt dagverzorging aan ouderen. Als tegenprestatie verzorgt de werkgroep Landschaps-onderhoud het knotten van de wilgen op het terrein van Het Hamel.

Het bestuur in 2019: Hanny van der Werff, voorzitter; Jaap Gerkes, secretaris; Michiel Faber, penningmeester en Ronald Boerkamp, lid. Tijdens de jaarvergadering in maart 2019 hebben zowel Hanny van der Werff als Jaap Gerkes aangegeven om bij de Algemene Ledenvergadering in 2020 te willen aftreden. Afgesproken is toen dat samen met de coördinatoren van de werkgroepen nagedacht zal worden over de toekomst van het IVN in Olst-Wijhe: Wat zijn de mogelijkheden om toekomstbestendig te kunnen functioneren als IVN-afdeling. Een aantal mogelijkheden zijn onder de loep genomen variërend van laten zoals het is en intensief zoeken naar nieuwe bestuursleden tot fusie met een of meerdere omliggende afdelingen tot opheffing. Fusie met bv. Raalte, een fusie in regioverband en nog meer, het komen tot een afdeling zonder bestuur onder de landelijke IVN-vlag heeft op onze afdeling in grote mate invloed op onze zelfstandigheid. Uiteindelijk is gekozen om verder te gaan met een klein dagelijks bestuur bestaande uit tenminste een voorzitter, secretaris en penningmeester, zo nodig aangevuld met een vertegenwoordiger van de werkgroepen, dat ondersteund wordt door de coördinatoren van de werkgroepen. In feite zoals we de laatste jaren ook hebben gewerkt. Op diverse plaatsen is vervolgens een oproep geplaatst voor een voorzitter en secretaris. Met gelukkig een aantal positieve reacties. Zie voorstel bestuur.

Ledenbestand

Op 31 december 2019 bestaat IVN Wijhe-Olst uit 153 hoofdleden, 2 gezinsleden, 2 ereleden en 26 donateurs. Van de leden zijn 60 tot 70 leden actief binnen een of meerdere werkgroepen. Van de donateurs zijn 5 donateurs actief in een van de werkgroepen. De overige (niet actieve) leden en donateurs ondersteunen het werk van het IVN. Daarnaast wordt het IVN Wijhe-Olst direct en indirect ondersteund door 7 sponsors en 13 adverteerders.

Jaarvergadering 2019

Op 27 maart is de jaarvergadering gehouden. Zie voor het verslag: De Grutto, nummer 2 van 2019.

Boni

**Supermarkt Wijhe
Langstraat 83
8131 BB Wijhe**

Openingstijden

Maandag	8.00 - 20.00 uur
Dinsdag	8.00 - 20.00 uur
Woensdag	8.00 - 20.00 uur
Donderdag	8.00 - 20.00 uur
Vrijdag	8.00 - 21.00 uur
Zaterdag	8.00 - 20.00 uur
Zondag	12.00 - 17.00 uur

Thuis bij Boni.

Waarom Frits v.d. Linden?

- ruim 1.000 m² woonplezier
- grote voorraden
- snelle levering
- goede service en garantie
- eigen stoffeerders
- geen aanbetaling
- gratis offertes
- vrijblijvend meten & advies
- grote collectie
- gratis parkeren

VOEL JE THUIS

**Het vertrouwde
adres voor al uw**

*in je
eigen omgeving!*

- PVC vloeren
- Laminaat
- Tapijt
- Vinyl
- Raamdecoratie
- Gordijnen

FRITS V.D. LINDEN
WONINGSTOFFERING

www.fritsvanderlinden.nl

TEGELHUYNS

WIJHE

Specialist in warme vloeren!

Een minimale ecologische voetafdruk is voor ons belangrijk: we zijn bijna energie neutraal met energiezuinige verlichting, een warmtepomp, een pelletkachel en een dak vol met zonnepanelen. We rijden deels 100% elektrisch. In onze showroom vindt u diverse tegels die geproduceerd zijn met minimale belasting van het milieu, o.a. doordat er gerecycled materiaal in de tegels is verwerkt en dit ziet u niet in het eindresultaat!

- zeer ruime collectie vloer-
tegels
- badkamertegels
- keukentegels
- aanleg vloerverwarming

Tegelhuyns Wijhe
Enkweg 1b, Wijhe
www.tegelhuyns.nl

U bent van harte welkom! Allon, Daisy, Ingrid en Sandra

Werkgroepen

IVN werkt aan een duurzame samenleving. Betrokkenheid bij de natuur stimuleert duurzaam handelen. Dat is de basis van, naast de heemtuin, een tiental zelfstandige werkgroepen. Met als doel het landschap met de voorkomende dieren- en plantensoorten te beschermen en te verbeteren en niet onbelangrijk de waarde van waar we mee bezig zijn te laten zien aan de inwoners en bezoekers van onze gemeente. Zij zijn in feite de handen en ogen van het IVN in Olst en Wijhe en zijn daarmee de spil binnen IVN Wijhe-Olst.

Overleg met de gemeente Olst-Wijhe

In 2019 heeft er geen formeel overleg plaatsgevonden met de gemeente Olst-Wijhe. Informeel zijn er wel wat contacten geweest.

Geen plastic afval meer via rivieren naar zee

IVN Wijhe-Olst heeft op 26 oktober 2019 met 18 deelnemers meegedaan met de opruimactie van Schone Rivieren. Maar liefst 12 volle vuilniszakken werden verzameld. De opruimactie langs de IJssel is onderdeel van het landelijk programma Schone Rivieren dat IVN landelijk uitvoert samen met Stichting De Noordzee en met Plastic Soup Foundation, en dat ondersteund wordt door Rijkswaterstaat.

Jaap Gerkes, secretaris.

Financieel jaarverslag 2019 en Begroting 2020

Het Financieel jaarverslag 2019 en de Begroting 2020 zijn opgesteld en liggen op de jaarvergadering ter inzage. Leden die vooraf de stukken willen ontvangen kunnen zich, liefst via penningmeester#ivn-wijhe-olst.nl melden bij de penningmeester. Ze worden dan per e-mail toegestuurd.

Michiel Faber, penningmeester.

Jaarverslag Landschapsonderhoud 2019

De werkgroep is in 2019 in de maanden januari t/m maart en oktober t/m december elke tweede zaterdag van de maand actief geweest. In totaal zijn er 52 wilgen geknot, is er onderhoud gepleegd aan een lange houtsingel en is er zo'n 100 meter meidoorn afgezet. We waren te gast op 5 adressen in Wijhe en 1 in Olst.

Vol goede moed zijn we op 12 januari gestart bij familie Kolk aan de Kappeweg. Daar waren 13 wilgen, de laatsten van zo'n 50 aan de beurt. Het was een druilerige dag en het was ploeteren door de natte klei om de wilgen langs een droge sloot van hun pruiken te ontdoen. Het is ons

gelukt en het liet een mooi resultaat zien. Na de koffie die door de echtgenote van lekkernijen was voorzien, zijn de eerste 6 wilgen aangepakt op het land van familie Groten aan de Leugenshorst, oude en breed uitgewoede wilgen. We sloten deze morgen af met een uitgebreide lunch.

Zaterdag 9 februari waren we te gast bij familie van der Vegte aan de Bremmelerstaat. Gerard Overmars maakte zich verdienstelijk met snoeiwerk langs hoge eiken, een delicaat klusje voor deze behendige man, terwijl de anderen met de wilgen bezig waren. Takken werden meteen op een platte wagen gelegd en afgevoerd.

Maart gaf een ander doel aan de werkgroep: een houtsingel met grote bomen en laag hakhout. Doel was de vele bomen te rooien zodat struikgewas meer kans kan krijgen. Goed overleg met de familie Loos was noodzakelijk in verband met de beeldvorming. Een begin is gemaakt en in 2020 doen we een nieuwe poging.

Zaterdag 12 oktober waren we weer te gast bij familie Groten, toen zijn er 14 wilgen gesnoeid met nog 14 te gaan volgend jaar. De catering was uit de kunst.

In november en december hebben we ons best gedaan om een deel van de meidoornheg af te zetten op de erfafscheiding van twee boeren, waarbij het meeste werk zat aan de kant van het land van familie Westenberg. Door gebrek aan normaal onderhoud schoten we niet erg op. Grootste probleem was de dichte

braambegroeiing voor en boven de meidoornheg. Dat was buffelen.

Omdat we zo niet verder wilden gaan hebben de eigenaars een loonwerker het grove snoeiwerk laten doen zodat we ook daadwerkelijk de 100 meter heg konden afwerken. De inwendige mens werd prima verzorgd en ik moet zeggen dat geeft ons altijd het gevoel dat we gewaardeerd worden voor het werk wat we verrichten, maar ook omdat de onderlinge samenwerking naar twee kanten toe plezierig is. En eerlijk is eerlijk het scheelt de landeigenaren een hoop manuren in tijd en in geld.

Voor de IVN-werkgroep blijft altijd het doel waardevolle landschapselementen te behouden en dat doen we met veel inzet en plezier.

Alle deelnemers onze hartelijke dank, zeker ook onze materiaalman Willem Blom die telkens de kar ophaalt bij de Hortte, het depot van

Landschap Overijssel, want zonder goed gereedschap kunnen we niet veilig werken.

Oege Verhagen, coördinator Landschapsonderhoud.

Jaarverslag Padden 2019

A. Wijhe

Op zaterdagmorgen 23 februari 2019 hebben we de voorzieningen voor de paddentrek weer opgezet langs Onder de Gelder en Kappeweg. Op zaterdag 30 maart na de kinderactiviteit en op dinsdag 2 april hebben we de boel weer afgebroken. Het seizoen had een vreemd einde door het grote aantal terugkerende dieren terwijl er nog veel dieren op trek waren naar de wetering. Dit speelde ook in Olst. Het aantal dieren, dat we levend in de emmers aantreffen was dit jaar lager dan in de voorgaande drie jaren. We denken dat dit te maken heeft met de zeer droge zomer van 2018 waardoor veel dieren het loodje hebben gelegd. Dit is een aanname. We hopen dat RAVON op basis van alle landelijke gegevens hier meer duidelijkheid over kan geven.

Alle vrijwilligers hebben in ieder geval hun uiterste best gedaan, soms in weer en wind, om de trekkende amfibieën te helpen levend het water te bereiken, en te zorgen voor nieuwe aanwas. Sommigen hadden het geluk veel dieren in de emmers aan te treffen, anderen hebben op hun vaste ochtend maar weinig dieren gezien. Iedereen geweldig bedankt! Ook de mensen, die de zware klus van de opbouw hebben gerealiseerd, en het weer afbreken van de voorzieningen. Ook in het bijzonder de vijf kinderen/jongeren die hebben meegewerkt.

De Stentor is een keer langs geweest bij de ronde van Hanne en Maarten en hun zonen waarop een leuk artikel met foto in de krant verscheen.

Bij de opbouw en afbraak waren 15 vrijwilligers betrokken. Verder gingen 24 vrijwilligers (waaronder 4 kinderen en 1 jongere) meestal 1 keer in de week 's morgens de emmers langs om de dieren over te zetten naar de Zandwetering. Totaal waren er ongeveer 40 vrijwilligers actief. Ook dit jaar hebben we weer hulp gehad van de brandweer bij het schoonspuiten van de 5 tunnels onder de Kappeweg; van de Gemeente Olst-Wijhe bij plaatsen van de pionnen en borden voor de veiligheid van de vrijwilligers tijdens het werk; van Landgoed De Gelder voor het opslaan van de materialen en het beschikbaar stellen van gereedschap. Daarvoor onze hartelijke dank!

Onder de Gelder

In het traject Onder de Gelder zijn 1455 padden overgezet. Dat zijn er 367 minder dan in 2018 (toen 1822 padden), en 497 minder dan in 2017 (toen

1953 padden), zelfs iets minder dan in 2016 (met 1563 padden). Gelukkig wel meer dan in 2015 (840 padden). Naast de padden zaten er 59 kikkers (56 hiervan bruin) en 2 salamanders in de emmers. Ook minder dan in

voorgaande jaren.

Kappeweg

Op het einde van de vaste schermen aan de Kappeweg zijn in dit kleine stukje (met slechts vier

emmers) 61 padden overgezet (vorig jaar nog 103), 2 bruine kikkers, 16 groene kikkers en 88 salamanders. Ook een geringer aantal bruine kikkers, maar weer meer salamanders dan vorig jaar. In dit kleine stukje is sprake van een grote jaarlijkse fluctuatie.

Kinderactiviteit en afsluiting seizoen

- Op zaterdagmorgen 30 maart vond de kinderactiviteit plaats onder leiding van Herman Nijboer. 16 kinderen deden mee. Kinderen, ouders, grootouders waren enthousiast en, gelukkig, genoeg dieren om over te zetten. Herman heel erg bedankt!

- Op woensdagavond 15 mei is 's avonds met alle vrijwilligers gezellig het seizoen afgesloten bij Margriet thuis. Ook was er de mogelijkheid om met elkaar kennis te maken. Alle vrijwilligers kregen als dank een beschilderde gladde steen met een kikker erop en het jaartal 2019. Deze geste werd verzorgd door Metke de Groot. Met haar zoon vrijwilliger op de zondagmorgen. Dit was een fantastisch cadeau van Metke waarmee iedereen erg blij was.

Aanpak Zandwetering en structurele amfibievoorzieningen

Het Waterschap Drents Overijsselse Delta gaat in 2020 of 2021 het gedeelte van de Zandwetering langs Onder de Gelder en Kappeweg aanpakken met inrichting van natuurvriendelijke oevers, verbetering van de waterkwaliteit en meer water opvangen en vasthouden. Tevens worden de stuwen passeerbaar gemaakt voor vissen. De uitvoering zou in 2020 plaatsvinden, maar vanwege de PFAS-problematiek kan het 2021 worden.

Wij hoopten dat er bij het aanpakken van de Zandwetering structurele amfibievoorzieningen gerealiseerd konden worden. Dit is niet gelukt. We

wilden drie tot vier tunnels met vaste keerwanden bij de weg Onder de Gelder. En tevens herstel (of vervanging) van de oude schermen en 5 tunnels bij de Kappeweg. De kosten bij Onder de Gelder zouden op meer dan een ton uitkomen. De betrokken instanties (gemeente/provincie) waren niet bereid dit te gaan financieren. Ook omdat we bij De Gelder niet te maken hebben met bijzondere amfibiesoorten zoals de kamsalamander. Daarom bedachten we een alternatieve oplossing. De realisering van een grote poel in de overgang van het bos-weidegebied van De Gelder nabij het winterverblijf van de padden. We hebben hierover advies gevraagd bij RAVON, Landschap Overijssel en de medewerking gevraagd van de beheerder en eigenaren van Landgoed De Gelder en de gemeente Olst-Wijhe. Iedereen wilde meewerken alleen de benodigde financiën voor aanleg/inrichting van de poel en de realisering van de vaste keerwand was niet zomaar rond. Daarom is subsidie aangevraagd bij een zestal fondsen. Van drie fondsen hebben we een positief bericht ontvangen zodat de poel, en een groot deel van de vaste keerwand, gerealiseerd kan worden in 2020. Van de andere drie fondsen moeten we nog bericht krijgen. De vrijwilligers van de werkgroep hebben deelgenomen aan de schoonmaakactie langs de IJssel en hiermee € 250,- verdiend voor aanleg van de poel met keerwand.

Dit betekent niet dat we voorjaar 2020 al van de nieuwe situatie kunnen uitgaan. De poel wordt in het voorjaar gegraven en moet vervolgens nog begroeid worden. Daarom gaan we in 2020 op de oude manier met de tijdelijke voorzieningen aan de slag (netten met latten en emmers ingraven). En dagelijks de dieren overzetten naar de Zandwetering. Hopelijk het laatste jaar!

Vanaf 2021 gaan we emmers ingraven achter de vaste nieuwe keerwand om de dieren naar de nieuw aangelegde poel te brengen. Deze poel moet afgezet worden zodat de dieren niet alsnog naar de Zandwetering gaan. Dit zullen we enkele jaren moeten volhouden (padden kunnen in de natuur 10-12 jaar oud worden). We weten niet hoe lang ze hun instinct blijven volgen als ze een paar jaar gedwongen naar de nieuw afgezette poel zijn gebracht, en niet meer naar de Zandwetering kunnen. Dit zal de ervaring leren. De nieuwgeboren dieren in de poel zullen in ieder geval niet meer naar de Zandwetering gaan. Hopelijk hoeven we het afzetten van de poel en emmers plaatsen achter de nieuwe vaste keerwand maar 2 tot 3 jaar te doen. En zijn er daarna geen voorzieningen meer nodig bij De Gelder. Dan blijft alleen de Kappeweg over. De vaste voorzieningen bij de Kappeweg zijn in december gedeeltelijk vernield door een bedrijf die hier de bomen heeft gesnoeid. Volgens Paul Terhorst van de gemeente moet het bedrijf de beschadigde voorzieningen repareren. We hopen dat dit ook op een goede manier gebeurt voor de trek begint.

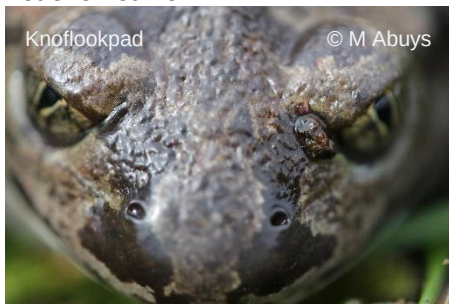
Vanaf 2021 is het gemakkelijker om kinderen/tieners mee te laten helpen bij het brengen van de dieren naar de poel, omdat er geen drukke weg

meer overgestoken hoeft te worden en er ook geen gevaarlijke waterkant meer is. Educatie activiteiten zijn dan gemakkelijker te realiseren.

B. Olst

Kletterstraat: Afgelopen jaar een bizar snelle terugkeer van dieren

Drie vrijwilligers hebben 22 en 23 februari 2019 de tijdelijke voorzieningen in de bocht van de Kletterstraat opgebouwd en op 2 en 3 april zijn deze weer afgebroken. Op 2 april 's avonds was er grote verwarring bij de vrijwilligers omdat dieren in groten getale aan beide zijden van de weg aan het lopen waren om naar de andere kant van de weg te gaan. Dus kruisende dieren op de weg! De vrijwilligers hebben daarom direct de netten plat gelegd en de volgende dag opgeruimd. Een abrupt einde van het overzet werk.

Vijf vrijwilligers hebben zowel 's avonds als 's ochtends vroeg de emmers gecontroleerd en leeggehaald. Over een afstand van ca. 100 meter zijn in totaal 1.583 dieren (in 2018 nog 3.533 dieren) levend naar het water gebracht waaronder 1.043 kikkers, (het grootste deel bruin (962) en 81

groen). In 2018 zijn er 3.129 kikkers overgezet. Verder zijn er in 2019 497 padden en 42 kleine watersalamanders overgezet, meer dan in alle jaren ervoor. De grote verbijstering betrof de afname in aantallen bruine kikkers ten opzichte van 2018, een derde minder. Toch was het aantal bruine kikkers in 2019 groter dan in 2017. Waarom er in het voorjaar van 2018 massaal bruine kikkers over de weg naar het water trokken, blijft een raadsel. In 2018 zaten er voor het eerst 4 kamsalamanders in de emmers. Een soort die in de Rode Lijst de status "kwetsbaar" heeft. Dit jaar helaas maar 1.

De onderlinge communicatie van de vrijwilligers verliep geheel via appberichten waar alle plezier, lol en bijzonderheden over de trek gedeeld werd. Een levendige informatie-uitwisseling!

C. Landelijke databank

De aantallen overgezette dieren zijn tijdens de trek ingevoerd in het landelijke registratiesysteem van RAVON via de website www.telmee.nl. Zodoende was de trek goed te volgen op de website www.padden.nu.

D. Overdracht taken

Dit is het laatste jaarverslag van mijn kant van de amfibieëntrek in de gemeente Olst-Wijhe vanwege mijn vertrek naar elders. Mijn werk voor de

amfibieëntrek voor Wijhe wordt overgenomen door Anne Lohuis, Hanne Muskee en Piet Hendriksma. Ze hebben de taken verdeeld.

Margriet Heuvelink (Wijhe), mede namens Ellen Schulten (Olst, Kletterstraat).

Jaarverslag Vogels 2019

Vogelwaarnemingen in de Grutto

Ik wil beginnen met de bijzondere waarneming van 20 december 2019 van 1 witte eend met 14 gele jongen in de heemtuin in Wijhe!

De biologische klok een beetje in de war?

In januari 2019 was een grote groep aalscholvers (150) al druk in de weer in de Buitenwaarden (BuW). Een steenuil werd gezien op zijn vaste plek op het dak van boerderij Hengeveld. De glanskopmees is 1 keer waargenomen op de Boskamp, 5 kleine zwanen in de Soestwetering en 12 wilde zwanen in de BuW. De mandarijneend werd regelmatig op verschillende plekken gespot, zelfs in het water in het park in Wijhe, 20 oeverlopers in de BuW en een zwarte zwaan in Herxen. Diverse roofvogels hebben zich laten zien: de zeearenden, soms zelfs 2, zijn in 2019 vaak waargenomen op hun vaste plek in de bomen tegenover de kijkhut in Fortmond. Ook de visarend is zeer regelmatig, in december dagelijks, in de BuW gespot. Elders zijn 2 rode wouwen gezien en de havik ook een paar keer, evenals de blauwe kiekendief en de sperwer. Ook natuurlijk de buizerd. Dat een vrouwtje beflijster (op doortrek) is gesignaleerd mag heel bijzonder genoemd worden! Tevens zijn de kleine plevier (2), de braamsluiper, de groenpootruiter, de spotvogel, de wielewaal en de roodborsttapuit gemeld. De lepelaars hebben weer gebroed bij de IJssel, en enkele visdiefjes hebben een wel heel bijzondere plek gevonden om te broeden, namelijk op het dak van Bouwbedrijf Hemeltjen op industrieterrein De Enk. De kramsvogels waren er weer in groten getale, soms samen met de koperwieken (50, 200, 60 en 30). De zwarte ooievaar is gespot in de Terstege tuinen in Olst, ook zijn daar 3 patrijzen gezien en later in het jaar een watersnip. Zowel een zwarte roodstaart als de gekraagde roodstaart zijn beide op de Boskamp genoteerd. De grote zilverreiger neemt zichtbaar in aantal toe in ons gebied. Laat voor de tijd van het jaar, in oktober, werd nog een zwartkop bij de heemtuin gezien. Bedankt voor alle meldingen! Ik hoop dat het duidelijk is, dat ik niet alle (meer gewone) waarnemingen opneem. Meegestuurd foto's worden op de IVN-website gezet, wat het geheel boeiend maakt. Als meer mensen (bijzondere) waarnemingen doorgeven, zou dat erg mooi zijn: vogelwaarnemingen#ivn-wijhe-olst.nl.

Elly Luttikholt.

Deelname aan Meetnet Nestkasten

In het kader van het SOVON Meetnet Nestkasten heb ik in de periode van 17 maart tot en met 23 juni 2019 wekelijks 25 nestkasten gevolgd in het bos Onder de Gelder en het Freule bos. Ook dit jaar waren er beschadigde eieren in kasten, en deksels verwijderd van kasten. Omdat de deksels dicht bij de betreffende nestkasten op de grond lagen, is niet duidelijk of dit door mensen of dieren (bijv. eekhoorns) is veroorzaakt.

Van de 25 kasten waren er 18 bezet: 3 door pimpelmezen, 10 door koolmezen, 1 door boomklevers, 2 door bonte vliegenvangers, en 2 door een niet waargenomen vogelsoort, die kort na de eileg het nest hebben verlaten. Van de 18 bezette kasten zijn helaas 7 broedsels mislukt: 1 van de pimpelmezen, 2 van de koolmezen, 1 van de boomklevers, 1 van de bonte vliegenvangers, en 2 van de onbekende vogelsoort. Reden:

verstoring door beschadiging nestkast of eieren, of ouders niet teruggekeerd.

Bonte vliegenvanger

Van de resterende 11 succesvolle kasten was er 1 koolmees broedsel waarvan het resultaat niet exact bepaald kon worden omdat enkele zeer beschadigde eieren zijn achtergebleven, die niet meer exact geteld konden worden. Niet duidelijk is ook wat er met de 10 grote jongen is gebeurd: of uitgevlogen of gepredeerd? Er zijn in totaal 90 (of 80) jongen uitgevlogen: 21 pimpelmezen, 63 (of 53?) koolmezen en 6 bonte vliegenvangers. Het totale aantal niet beschadigde eieren was 135, waarvan 36 van pimpelmezen, 89 van koolmezen, 3 van boomklevers en 7 van bonte vliegenvangers. In de twee kasten van de onbekende vogelsoort (verlaten door ouders) zijn 12 eieren gevonden.

Van de 18 nesten zijn de pimpelmezen begonnen met nestbouw in de 2de helft van maart, de koolmezen eind maart/begin april (met 1 uitzondering van begin mei), de boomklevers halverwege april en de bonte vliegenvangers halverwege/eind april. De pimpelmezen legden eind maart/begin april hun eerste ei, de boomklevers begin april, de koolmezen tussen begin/halverwege april met twee uitzonderingen midden mei. Voor de bonte vliegenvangers was dit eind april. Voor alle soorten wat vroeger dan vorig jaar.

De jongen van de pimpelmezen zijn tussen half en eind mei uitgevlogen. De jongen van de koolmezen deden dat zo tussen begin mei en eind juni, dus op meer verschillende tijdstippen. De jongen van de bonte vliegenvangers verlieten het nest einde eerste week van juni.

De gegevens zijn ingevoerd in de landelijke database van SOVON.

Vanwege mijn vertrek naar elders is dit mijn laatste verslag. Er heeft zich geen vervanger gemeld op de oproep in de vorige Grutto. Hiermee wordt de deelname vanuit Wijhe aan het landelijke meetnet nestkasten na meer dan 20 jaar beëindigd. Of is dit iets voor jou?

Hennie Brem.

Weet u nog waarom u bepaalde medicijnen slikt?
Hebt u nog overzicht over uw medicijngebruik?
Wij vogelen dit graag voor u uit.

Alphega apotheek Wijhe,
voor al uw vragen over uw medicijnen!

Apotheek Wijhe

Raadhuisplein 2-1, 8131 BN Wijhe
Info#apotheekwijhe.nl

MUS (Monitoring Urbane Stadsvogels) telling Wijhe

Vanaf 2014 tot en met 2019 heb ik ieder 1ste half jaar drie vogeltellingen van vijf minuten uitgevoerd op tien willekeurige, "door de computer geselecteerde", telpunten in de bebouwde kom van Wijhe (postcode 8131). Op basis van deze beperkte tellingen zijn geen vaststaande uitspraken te doen over de stadsvogels in Wijhe. Door de drie waarnemingen in te voeren in de landelijke database MUS van SOVON zijn er langjarige trends zichtbaar voor vogelsoorten in stedelijk gebied. Als ik de waarnemingen over de afgelopen zes jaren bekijk, valt mij een geringe afname op bij de huis- en boerenzwaluwen, groenling, heggemus, kievit, koolmees, merel, putter, ringmus, spreeuw, tjiftjaf, wilde eend en zanglijster. Voor de meeste vogels is dit ook landelijk het geval. En een geringe toename bij de houtduiven. Verder een grote toename bij de gierzwaluwen behoudens bij de laatste telling in 2019 die half juli werd uitgevoerd. Het getelde aantal was toen een stuk lager dan vorig jaar. Dit is ook landelijk geconstateerd (een kwart lager dan vorig jaar). Hoewel het niet geheel zeker is, lijkt het erop dat dit veroorzaakt is door de niet-broedende gierzwaluwen (nieuwsbulletin MUS). Deze groep gierzwaluwen, "oudere jongen" genaamd, die nog geen broedruimte hebben gevonden, kunnen in de zomer een zeer aanzienlijk deel van de rondvliegers uitmaken. Als het ongunstig weer is, zie je ze niet (ze zoeken dan voedselrijke gebieden elders op). Als het opklaart, kunnen ze zomaar terug zijn boven stad of dorp. Toen ik mijn telling deed in juli was het een periode erg fris. Mogelijk dat de naar elders vliegende niet-broedende gierzwaluwen verantwoordelijk waren voor de lagere telling dit jaar.

Salland Wonen wil met monitoring van vogels in de kernen en bij hun woningcomplexen de aantalsontwikkeling volgen van huizenbroeders, maar ook van andere soorten. Ze heeft hiertoe een oproep gedaan voor vrijwilligers. Voor Wijhe hebben zich 3 vrijwilligers aangemeld. Naast de 10 MUS-telpunten in Wijhe, zijn er door Salland Wonen apart nog 12 telpunten aangemaakt. De invoer en verwerking van deze 12 telpunten zal apart plaatsvinden. Twee keer zijn de vrijwilligers van Salland Wonen mee geweest om kennis te maken en ervaring op te doen met de MUS-telling. Zelf ben 1 keer mee geweest bij de 12-punten telling van Salland Wonen. Ik begrijp dat de vrijwilligers van Salland Wonen in de 1ste helft van 2020 beide tellingen gaan uitvoeren, dus zowel de MUS-telling als de aparte telling van Salland Wonen. Ook voor Raalte en Olst gaan vrijwilligers aan de slag voor Salland Wonen. Vanwege mijn vertrek naar elders was 2019 het laatste jaar van de MUS-telling in Wijhe.

Dit was het laatste verslag van mijn kant. Er is helaas nog geen vervanger voor de nestkasten en de MUS-telling in Wijhe. Iets voor jou?

Margriet Heuvelink, coördinator Vogels.

Gierzwaluw

Jaarverslag Stadsvogels 2019

De gierzwaluwen hebben dit jaar een normaal verloop laten zien. Op 30 april meldden de eerste gierzwaluwen zich boven de Enkweg. Dit is een normale datum waarop wij ze weer terug mogen verwachten. De terugkeer van de rest van gierzwaluwen volgde een normaal verloop.

Er is dit jaar weinig geteld zodat er onvoldoende exacte getallen zijn over het aantal gierzwaluwen. Normaal worden elk jaar de exacte invliegers geteld om zeker te stellen dat er gebroed wordt op de bekende plaatsen. Dit is een tijdrovende klus.

Een andere inschattingmethode is het tellen van avondvluchten. Hierbij groeperen de gierzwaluwen zich rondom hun kolonie op warme zomeravonden. De vluchten die met name aan de Enkweg gevolgd zijn lieten een normaal verloop zien. Het is dus aan te nemen dat broedgetallen normaal zullen zijn.

Ook kregen we weer positieve berichten uit de Nijlandstraat. De gierzwaluwen weten de uitbreidingen van 2017 goed te vinden. Waar we in 2014 begonnen met 4 kasten, heeft zich in 5 jaar tijd een leuke kolonie weten te vestigen. Het totaal aantal broedparen is nu waarschijnlijk rond de 10. Het is lastig om dat op dit moment met zekerheid te zeggen, omdat de gierzwaluwen nog steeds nieuwe kasten aan het verkennen zijn.

Vrijgezelle gierzwaluwen kunnen in meerdere kasten invliegen en er zelfs in slapen. Als zich echter eenmaal een broedpaartje heeft gevestigd, dan zullen zij het jaar erop zeker terugkeren in dezelfde kast.

Ronald Boerkamp, coördinator Stadsvogels.

Jaarverslag Roofvogels 2019

In 2019 waren 11 vrijwilligers actief om het broedsucces van roofvogels in deelgebieden van onze gemeente Olst-Wijhe te inventariseren. Omdat het tijdsintensief werk is, konden we niet in de gehele gemeente bezig zijn. Op basis van tijd en ervaring kozen mensen voor een groot of kleiner gebied, veelal in de buurt van hun woning. De waarnemingsperiode start begin maart en loopt door tot in augustus. Alle verzamelde gegevens van succesvolle broedparen zijn ingevoerd in de databank van SOVON voor verdere analyse. Hieronder de resultaten:

Broedsucces in 2019 met minimaal uitgevlogen jongen Olst-Wijhe:

- **Buizerd:** 20 broedparen met minimaal 30 jongen (2018: 14 broedparen met min. 20 jongen)
- **Havik:** 2 broedparen met minimaal 3 jongen
- **Sperwer:** 3 broedparen met minimaal 6 jongen
- **Torenavalken:** 11 broedparen met meerdere uitgevlogen jongen. Bij de meeste kasten kon door slechte weersomstandigheden bij de laatste inspectie het aantal jongen niet geteld worden. Op basis van getelde eieren, info van kashouders en ervaring wordt geschat dat er 36 jongen zijn uitgevlogen.
- **Rode wouw, slechtvalk, wespendif en boomvalk:** geen succesrijke nesten met jongen waargenomen.

Het was geen geweldig jaar.

Rode wouw. Deze liet het afweten. Vorig jaar nog 3 uitgevlogen jongen.

Slechtvalk: Er was een broedpaar in de toren van de steenfabriek van de Duursche Waarden. Waarschijnlijk hebben zij wel jongen gehad maar, om onduidelijke redenen, zijn deze niet groot geworden. Vorig jaar waren er drie uitgevlogen jongen.

Sperwer: Dit jaar hadden we voor het eerst sinds jaren geen sperwerbroedpaar in het Nulse bos. Gelukkig wel weer een zeer succesvol nest in het bosje nabij de parkeerplaats Duursche Waarden waar vier jongen zijn uitgevlogen. Op twee locaties constateerden we wel territoria van de sperwer (plukplaatsen, ruiveren, aanbeeld voor prooi) maar in de hoge douglassparren konden we geen nesten of jongen zien.

Buizerd: Bij de buizerds was het beter dan in 2018 maar wel minder dan in de jaren ervoor. Het aantal uitgevlogen jongen was gemiddeld twee per

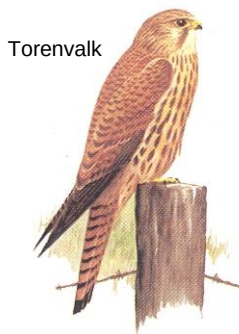
nest, een enkele keer 1 jong. Echter 3 of 4 jongen per nest zijn we niet tegengekomen, terwijl dit in de jaren ervoor vaker voorkwam. In het gebied Hengforden is een buizerdpaar met 2 jongen gesignaleerd maar het nest niet gevonden. Bij Onder de Gelder betrof het drie buizerdbroedparen waarvan de nesten niet getraceerd zijn. In het gebied Spijkerbosch-Nijendal was er sprake van een buizerdbroedpaar met nest met een onbekend aantal jongen. Uit het voorgaande blijkt dat het niet altijd gemakkelijk is om de broedlocaties te vinden. Soms bevinden deze zich op privé-terrein, of is er veel veldwerk en geduld nodig om de nesten te vinden. Niet iedereen heeft/neemt de tijd en rust om goed te zoeken. Opmerkelijk was dat bij een nest in de buurt van Broekland half juni beide jongen het nest al hadden verlaten terwijl een eindje verderop in het zuidelijk deel van het waterwingebied het laatste jong pas eind juli uitvloog. Bijzonder voor ons om zo laat in het seizoen nog jonge buizersds op een nest te zien. Bijna 1,5 maand tijdsverschil. De jongen van het laatste nest hebben de hitte van meer dan 30 graden overleefd ondanks dat het nest pal in de zon lag. In het gebied tussen de Kleistraat en de Horstweg ontdekte Marion iets heel speciaals: een mannetje buizerd met 2 vrouwtjes op twee verschillende nesten in bomen dicht bij elkaar. Bij het ene nest zijn 2 jongen uitgevlogen en bij het andere nest, wat later, 1 jong. Dit komt zelden voor!

Havik: In de bosgebieden nauwelijks broedparen haviken: slechts 1 succesvol nest op Boxbergen. Van een havik broedpaar in het gebied Spijkerbosch is het aantal jongen niet doorgegeven. Gelukkig wel weer een succesvol paartje in de Roetwaard met 2 jongen. Waarschijnlijk was er ook in de Buitenwaarden van Wijhe een succesvol nest. Regelmatig werd de havik hier gespot. In het vroege voorjaar is vanaf een bootje een groot nest gezien op een eilandje in het water. Helaas was deze niet te inventariseren vanaf het droge.

Boomvalk: Er is slechts 1 broedpaar boomvalken gespot en wel in het gebied tussen de Kleistraat en de Horstweg met dons op het nest en 1 jong verderop in een boom. Of dit jong van dit nest is, valt niet met zekerheid te zeggen. Bij de Diepenveenseweg is een vliegend broedpaar boomvalken gezien met minimaal 1 jong. Helaas is het nest niet gevonden.

Wespendief: Wespendieven gezien o.a. bij de Kletterstraat een baltsend paartje en een wespendief met raat in het gebied De Muggert, maar van beiden is geen nest getraceerd.

Torenvalk: Bij de torenvalken is de laatste inventarisatie van de jongen door te veel wind en te grote jongen (springers) afgeblazen. Daarom is niet bekend hoeveel jongen er precies zijn uitgevlogen. Bij de eerste

inventarisatie van de kasten zijn de gelegde eieren geteld. Van de 17 kasten waren er 11 bezet met in totaal 39 eieren. De kasteigenaren is nog per mail gevraagd of zij jongen hadden zien uitvliegen. Hierop zijn slechts drie reacties binnengekomen. Van drie kasten weten we dat er meerdere jonge vogels zijn uitgevlogen en een kast is gepredeerd. Op basis van deze informatie en die van voorgaande jaren, is geschat dat er 36 jongen zijn uitgevlogen. Een gemiddelde van 3,3 jongen per kast. In het gebied Boerhaar broedden ook een paar torenvalken, niet in een kast, maar bovenin een hoogspanningsmast. Hier zijn vier jongen uitgevlogen.

Coördinator inventarisatie torenvalkkasten

Helaas heeft John van der Kolk vanwege gezondheidsredenen eind 2019 zijn werk als coördinator van de inventarisatie van de torenvalkkasten beëindigd. We vinden het erg jammer maar begrijpelijk. John, super bedankt voor je inzet! Na een oproep in de lokale media hebben zich gelukkig drie nieuwe mensen aangemeld om de coördinatie, en het verdere werk bij de inventarisatie van de torenvalkkasten, vanaf 2020 voort te zetten. Het eerste aanspreekpunt is Jasper Hersbach. Verder zijn de nieuwe helpers Theo van der Linden, Richard Houtkoop (en zijn vrouw Miranda Endeveld), naast de vaste mensen Henk Spanjers en Ruud Saan.

Coördinator Werkgroep Roofvogels

Dit is mijn laatste jaarverslag van de Werkgroep Roofvogels. Er is op dit moment nog geen nieuwe coördinator gevonden. Iets voor jou?

Margriet Heuvelink, coördinator Roofvogels.

Jaarverslag Uilen 2019

Na het bijzondere jaar 2018 door het plotselinge overlijden van Jan van Dijk zijn we 2019 weer met goede moed begonnen. Anne Buijtenhek heeft haar ringcertificaat voor de uilen behaald. Ze had vorig jaar al te kennen gegeven dat ze in onze regio de uilen ook wilde ringen. De werkgroep is hier heel erg blij mee en we willen Anne dan ook hartelijke bedanken voor haar inzet en prettige samenwerking.

Kerkuilen

De kerkuilen hebben ons dit jaar verrast door wel heel vroeg met het broeden te beginnen. De eerste melding, dat het eerste ei gelegd was, kregen we op 4 maart van een kasthouder die een camera bij de kast heeft. Er zijn nog twee kasthouders die camera's bij de kast hebben. De tweede melding van een eerste ei kwam 14 maart binnen. De derde melding kwam op 5 april. Het vrouwtje zat toen al op 7 eieren. De

kerkuilen leggen gemiddeld om de dag een ei. Wanneer je dan 14 dagen terugtelt, moet het eerste ei op ± 24 maart gelegd zijn.

Kerkuil	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Broedsels	12	9	11	11	15	15	26	29	22	25
Eieren	43	26	46	52	127	58	93	123	91	141
Jongen	33	22	45	34	113	48	93	104	77	119
Geringd	30	18	45	30	104	42	93	101	60	113
Uitgevlogen	30	18	42	29	104	42	95	101	77	113
Jongen dood	3	4	4	5	1	6	0	3	0	2
Ouders geringd	4	0	4	0	0	0	0	0	0	2

Bij de werkgroep gingen de alarmbellen af. We hebben bij andere werkgroepen geïnformeerd of daar ook al broedsels waren gesignaleerd. Ook daar werden al vroege broedsels waargenomen. Besloten werd om half mei nog een paar kasten te controleren. Uit die inventarisatie bleek dat de jongen tussen de 14 en 28 dagen oud waren.

Dat is wel 1 maand eerder dan in alle voorgaande jaren. Meestal controleren wij de kasten pas voor het eerst medio juni!

Het controleren van kerkuilkasten doen we in de fase dat we bijna zeker weten dat er jongen zijn. Kerkuilen zijn veel storingsgevoeliger dan steenuilen. Als het kerkuilmvrouwtje aan het broeden is, is ze in een soort van diepe slaap. Wanneer we dan bij de kast komen is de kans groot dat ze wakker schrikt, de kast uitvliegt en niet meer terugkomt. Dat risico willen we niet nemen. We werden niet alleen verrast dat ze zo vroeg gingen broeden, ook hebben we nog nooit zoveel broedsels gehad. Dit jaar kwamen we aan 25 broedsels.

Helaas is een broedsel mislukt. Toen we bij de kast kwamen, waren er geen ouders in de kast en de eieren waren koud. Vermoedelijk gaat het om een verstoring waarvan we de oorzaak niet zullen weten.

We hadden dit jaar ook vier tweede broedsels. Twee keer eerder hebben we tweede broedsels gehad; in 2007 en 2014. In 2007 maar liefst vijf tweede broedsels en twee in 2014.

Omdat 2019 een hete zomer had hebben we het idee dat er ook jongen de kast hebben verlaten door de hoge

Kerkuil 2e broedsels	2007	2014	2019
Broedsels	5	2	4
Eieren	13	6	21
Jongen	13	6	20
Geringd	13	6	20
Uitgevlogen	13	6	20
Jongen dood	0	0	1
Ouders geringd	0	0	0

temperatuur in de kast. Op 27 juli gingen we naar de laatste kast om de jongen te ringen van de eerste broedsels. Dit was een bijzonder broedsel. Bij de eerste controle lagen 12 eieren in de kast. Bij de tweede controle op 23 juli troffen we 5 jongen en 7 eieren aan in de kast. Het was toen ook al erg heet. De jongen waren al zo groot en de eieren koud, zodat we zeker wisten dat die niet meer zouden uitkomen. Waarschijnlijk zijn de uilen verstoord en hebben later weer opnieuw eieren gelegd. Toen we bij de kast kwamen om te ringen bleek er nog maar 1 jong (het kleinste) in de kast te zitten, dat viel wel een beetje tegen. 's Middags werd ik door de kashouder gebeld dat er een jong in de schuur op een spant zat. Het zou heel goed kunnen, dat andere jongen ook uit de kast zijn gesprongen en zich nog ergens in de schuur verstopt hadden. Dat kerkuiljongen bij extreem heet weer uit de kast gaan of eruit worden gegooid door een ouder of oudere broers of zussen zien we wel vaker. We hadden ook een geval in Herxen. Daar werden we ook door een kashouder gebeld dat er een klein jong uit de kast was gegooid. Daar aangekomen bleek het jong nog te leven en had zo op het oog te zien geen schade opgelopen. Ladder bij de kast gezet en het deksel van de kast gehaald. Er kwam een ondraaglijke stank uit de kast. Het voelde aan alsof het wel 40 graden Celsius was in de kast. Het jong weer teruggezet, onder de deksel een lat gelegd zodat de hitte er een beetje uit kon. De jongen van het laatste broedsel van de kerkuilen is geringd op 9 oktober. De tabel geeft een totaaloverzicht van de kerkuilbroedsels.

Steenuilen

Voor de steenuilen is 2019 vrij normaal verlopen. We zijn het jaar gestart met 39 broedsels. Vier broedsels zijn mislukt. Ondanks dat we kasten plaatsen, waarvan we verwachten dat een steenmarter er niet in kan komen, vindt toch nog predatie plaats.

Steenuil	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Broedsels	27	22	26	37	38	41	43	39	37	39
Eieren	87	57	72	125	154	159	175	146	161	165
Jongen	58	44	52	64	124	92	127	115	119	126
Geringd	47	43	51	61	117	89	127	99	94	111
Uitgevlogen	45	43	51	55	117	85	123	99	107	111
Jongen dood	10	1	2	3	0	0	4	?	3	0
Ouders geringd	8	12	8	1	0	16	?	4	0	14

Bij een broedsel was de kast leeg toen we de jongen wilden ringen. Daarvan hebben we het vermoeden dat de jongen al uitgevlogen waren.

Niets wees erop dat er predatie had plaatsgevonden. We hadden bij meerdere kasten dat er bij de tweede controle bijvoorbeeld vijf mooie jongen waren. Twee weken later waren er nog maar twee jongen aanwezig om te ringen.

De eikenprocessierups begint ook bij ons een plaag te worden. We hebben bij twee broedsels de jongen niet geringd vanwege de grote hoeveelheid processierupsen. Als we nieuwe kasten plaatsen proberen we die zoveel mogelijk te plaatsen in andere boomsoorten dan eiken. Bij een kast troffen we bij het ringen iets aan wat we nog nooit eerder hadden gezien. Toen we het deksel van de kast optilden zaten er twee steenuilen in de kast. Beide steenuilen hadden een broedvlek. Omdat mannetjes de eieren niet uitbroeden, moesten het wel twee vrouwtjes zijn. Tweede broedsels van steenuilen komen niet voor. De tabel geeft een totaaloverzicht van de steenuilbroedsels.

We hebben twee publieke meldingen ontvangen van mensen die op hun erf steenuiljongen hebben waargenomen.

De ringster Anne Buijtenhek heeft dit jaar veel ervaring kunnen opdoen met het ringen. In totaal zijn er 260 uilen geringd waarvan 14 adulte vrouwtjes steenuilen en twee adulte kerkuilen 1 man en 1 vrouwtje. De rest waren jongen.

We kunnen spreken van een succesvol uilenjaar met dank aan de muizen.

Hans de Jonge, coördinator Uilen.

Jaarverslag Weidevogelbescherming 2019

Helaas is het afgelopen jaar slecht verlopen. Vanwege enerzijds tijdgebrek en anderzijds het geringe aantal te vinden nesten, heeft Rudy Grouwstra besloten om te stoppen met de nestbescherming. Langs deze weg wil ik hem bedanken voor de vele jaren, die hij zich voor de weidevogels heeft ingezet.

De al jaren teruglopende aantallen, hebben zich ook dit jaar weer doen gelden. Zowel landelijk als ook in mijn zoekgebied, is de achteruitgang duidelijk merkbaar.

Om e.e.a. te illustreren het volgende:

In een verslag van hoogleraar ecologie aan de Rijksuniversiteit Groningen, Han Olff stelt hij het volgende vast:

Hij begint positief door te stellen, dat het met de flora en fauna langs de rivieren aanzienlijk beter gaat. Met de bossen gaat het redelijk goed.

In de rest van het land staan echter alle seinen op rood. In heide- en duingebieden is de afname van soorten dramatisch. Het aantal broedvogels in stedelijke gebieden is gekelderde. In het boerenlandschap is zelfs sprake van regelrechte kaalslag.

Kijk Uit verrekijkers

www.verrekijkeraanbod.nl

Oude Vismarkt 18 • 8011 TB • Zwolle • 038-4213697

Groot assortiment verrekijkers,
telescopen en sterrenkijkers,
direct uit voorraad leverbaar
tegen zeer scherpe prijzen

Kom ook eens kijken in onze
uitverkoophoek
voor kijkers met flinke kortingen

Wij zijn dealer van onder andere:

SWAROVSKI LEICA

ZEISS VORTEX

Bushnell bynolyt Nikon BRESSER®

Zwakenberg Tweewielers Wijhe

Specialist in alle merken fietsen, Tevens elektrofietsen!

www.zwakenbergtweewielers.nl

Gildeslager Ruiter

Langstraat 88
8131 BG Wijhe
telefoon: 0570-521271
internet: www.slagerijruiter.nl
e-mail: info@slagerijruiter.nl

De Gildeslager verrast je smaak®

Vloedgraven

Interieur & Decorations

- Woon- en Decoratieartikelen
- Gelegenheidsbloemwerk
- In- en Exterieuradvies
- Bloemen en Planten
- Abonnementen
- Zijdebloemen
- Workshops

Vloedgraven Interieur & Decorations
Nieuwendijk 3-5-7

8131CD Wijhe
T: 0570-525338

E: info@vloedgravenid.nl
W: www.vloedgravenid.nl

[vloedgravenid](https://www.facebook.com/vloedgravenid)

Wat betreft het boerenlandschap is intensief grondgebruik de oorzaak. Nederland is wereldkampioen productie: opbrengst uit de grond per ha., en hoeveelheid geproduceerde melk per ha.

Boerenlandvogels als grutto, kievit, wulp, scholekster, tureluur zijn met 60% afgenomen, veldleeuwerik 90% en de patrijs is zeldzaam geworden. Tot zover zijn verslag.

Nu terug naar de resultaten in mijn zoekgebied.

Het 1e ei werd op 28 februari (record in de tijd) gevonden in Vegelinsoord in Friesland. Het 1e ei in Overijssel op 6 maart in Sibculo.

Op 9 maart vond ik het 1e ei aan de Scherpenzeelseweg.

Totaal gevonden nesten:

Scholekster: 1 nest op akkerland. Dit nest is door predatie niet uitgekomen.

Kievit: 36 nesten op akkerland, waarvan 25 nesten op één akker!

Hiervan zijn 18 nesten uitgekomen; 16 nesten door predatie niet.

2 nesten zijn verlaten.

Tot slot kan ik positief eindigen. Op een akkerland van 5,6 ha heb ik door goed overleg met de agrariër en loonwerker 25 nesten kunnen markeren. Waren dit nesten die behoren tot de eerdergenoemde 37 nesten? Zo nee, waren het ook nesten van de kievit?

Hiervan waren de resultaten: 15 nesten uit

8 predatie en 2 verlaten.

In samenwerking met Het Overijssels Landschap werd er subsidie verstrekt. Mocht dit ook voor komend jaar gelden, dan is dit een reden om door te gaan.

Luud Steen, coördinator Weidevogels.

Jaarverslag Heemtuin IJsselflora 2019

We begonnen het werkseizoen op zaterdag 9 maart toen we op NL doet samen de heemtuin voorjaarsklaar maakten. Arno had weer voor vlijmscherp geslepen gereedschap gezorgd.

In de winter, al voor we begonnen met het onderhoud, had de gemeente op ons verzoek gratis twee bomen, een Acacia en een Esdoorn, in de heemtuin gekapt. Eén boom werd te gevaarlijk en de andere boom zorgde voor te veel schaduw. Piet heeft zich toen ook beziggehouden met grover snoeiwerk en verwijderen van kleine boompjes.

Op de woensdagavond werd er wekelijks door 4-6 personen gewerkt. Op de donderdagochtend was er een vast groepje van 3-5 mensen. En een enkele zaterdag is gewerkt aan groot onderhoud. We hebben ondertussen een mooie ploeg vaste vrijwilligers die bijna elke week in het

seizoen een paar uurtjes in de heemtuin bezig is. Daarnaast zijn er een aantal mensen die op NL doet en op Natuurwerkdag komen helpen. Dit jaar hebben we er geen nieuwe vrijwilligers bij gekregen. Wel vielen er helaas twee af.

Annet en Ernst hebben het hele seizoen de paden gebrand met de onkruidbrander. Leen heeft, zoals elk jaar, in oktober de heemtuin weer gemaaid. Henk heeft de banken een schilderbeurt gegeven. Adèle en Francien hebben de naambordjes overgeschilderd. Jeannette heeft zich het hele seizoen over de akker en de perken met vaste groenten, kruiden en verplanten ontfermd en samen met Marijke een begin gemaakt met het vrij maken van grond voor een proeftuin (smaak). Rika zorgde voor het Vrome Hoekje. Onder leiding van Ine is de vlindertuin steeds onderhouden en Fidaa maaide wekelijks het gras op de graspaden. Todien en Piet verzorgden wekelijks koffie en thee op de werkdagen. De voorste houten brug is vervangen door een gerecyclede kunststof brug. Die heeft Ernst in z'n eentje gebouwd. De Rabobank had ons hiervoor € 2000,- geschonken. Op 2 november, Landelijke Natuurwerkdag, hebben we deze brug feestelijk geopend. Op Landelijke Natuurwerkdag, 1 en 2 november, werd de heemtuin weer winterklaar gemaakt, ook weer door een mooie ploeg mensen. We hoeven haast geen PR meer te doen om genoeg mensen voor deze dag te krijgen.

Twee keer hebben we vergaderd, de rest van de communicatie ging per mail, WhatsApp of op de werkdagen.

Dit jaar hebben we 3 rondleidingen aangeboden. De opkomst bij deze rondleidingen is te laag en daarom hebben we besloten om komend jaar steeds een thema aan de rondleiding te verbinden, zoals proeverij, Bijbelse verhalen, geuren etc. Hopelijk trekt dit meer mensen. De heemtuingroep is op bezoek geweest bij de A. Vogeltuinen in 't Harde, om kennis op te doen over de geneeskracht van planten. Helaas was het toen zo warm dat we het middagprogramma hebben laten vervallen. Dit was tegelijk een uitje voor alle vrijwilligers.

Van het subsidiegeld van de gemeente hebben we dit jaar het tuingereedschap aangevuld, naambordjes en gas voor de onkruidbrander aangeschaft en planten en zaden gekocht. En natuurlijk ook een deel van de brug mee betaald.

Er zijn, in de 7 maanden dat de heemtuin open was, mensen uit het hele land in onze tuin op bezoek geweest. Enkele plaatsen: Didam/Wehl, Boerhaar, Breda, Utrecht, Amsterdam, Tjerkwerd. Enkele uitspraken in ons gastenboek:

“Alles in de lijn zoals pa (schoon-pa) het ook zo graag zag. Liefde voor de natuur!”

“Het natuurspad dwars door Nederland heeft me hier gebracht. Prachtig”

“We hebben erg genoten. Wat een verscheidenheid! Goed verzorgd. Elke keer is het hier weer mooier. Heel waardevol”

Annet van der Veen, coördinator Heemtuin.

Jaarverslag Dijkflora 2019

De IVN-werkgroep Behoud Waardevolle (Dijk)flora bestond het afgelopen jaar uit vijf mensen: Leonieke Kruit, Han Brendeke, Eefke van Schaik, Piet Hendriksma en Margriet Heuvelink. De werkgroep heeft nauw samengewerkt met vertegenwoordigers van de KNNV-Zwolle (Theo de Kogel en Elja van Dongen). Leden van onze werkgroep hebben in 2019, in wisselende samenstelling, deelgenomen aan de “Dijkdenkers”-bijeenkomsten die georganiseerd zijn door het Waterschap Drents Overijsselse Delta (DOD) om alle geïnteresseerden en belanghebbenden zo goed mogelijk te informeren en betrekken bij de gehele dijk aanpak. Er waren aparte bijeenkomsten voor het dijkvak Zwolle en die voor het dijkvak Olst-Wijhe. Aanleiding voor de aanpak van de dijken is dat op basis van nieuwe normen van het Rijk het dijkvak tussen De Haere en Zwolle niet meer als veilig wordt beoordeeld voor de toekomst. Als een van de oplossingen is voorgesteld om de bovenste zode van de dijken te vervangen door een kleilaag, wat echter het einde betekent voor de bijzondere dijkflora.

Inventarisatie dijkflora in 2019

In 2019 heeft de werkgroep de flora op de resterende stukken IJsseldijk binnen de gemeente Olst-Wijhe

geïnventariseerd waar we in 2018 niet aan toe zijn gekomen. Alle waarnemingen van bijzondere planten zijn door Leonieke ingevoerd in de database van Waarneming.nl. We waren verheugd over het voorkomen van veel rode lijst (25) soorten, waarvan enkele in grote aantallen, zoals goudhaver en kleine pimperl. Ook op locaties waar we het niet hadden verwacht. Het totaal plaatje geeft een positief beeld over uitbreiding van waardevolle vegetatie op de dijken in vergelijking met waarnemingen uit het verleden, opgenomen in het rapport van Witteveen en Bos.

Resultaten inventarisatie van 2018 en 2019 in rapport verwerkt

Van het resultaat van alle inventarisaties is door ons een rapport opgesteld dat op 12 september door Han Brendeke is gepresenteerd tijdens de vergadering van het Algemeen Bestuur van het Waterschap in Zwolle. Op 8 oktober is dit door de werkgroep, met een toelichting en kaartmateriaal, aangeboden aan de verantwoordelijk bestuurder voor de dijken aanpak, Breun Breunissen. Hierbij waren tevens aanwezig vertegenwoordigers van de KNNV-Zwolle en Jaap Gerkes, vertegenwoordiger van de natuurorganisaties in het Omgevingsplatform. In dit overleg is verder gesproken over de onderzoeken naar de sterkte van de huidige dijkvakken, met name de meer zandige (zavel)dijken met bijzondere vegetatie.

Uitvoering van verschillende onderzoeken

Toegezegd is dat we geïnformeerd zullen worden over de resultaten van alle onderzoeken op dit terrein. Deze zijn van groot belang om te beoordelen of de bovenste zode van met name dijken met meer zand in de ondergrond, én een rijke vegetatie, alsnog verwijderd moeten worden en vervangen door een kleilaag. Met zekerheid zal de zeer bijzondere en waardevolle vegetatie dan verloren gaan. We onderhouden contact met deskundigen die betrokken zijn bij wetenschappelijk onderzoek ten aanzien van de sterkte van dijken.

In januari en februari 2020 voert waterschap DOD golfoverslag- en golfklapproeven uit. Van de uitkomsten worden wij op de hoogte gehouden. De eerste resultaten zien er goed uit voor het behoud van de zode aan de binnenzijde (landkant) van de dijken. Ook de meest waardevolle kant. In april worden de resultaten van alle onderzoeken bekend.

Besluitvorming Algemeen Bestuur en afronding verkenningfase

Het Algemeen Bestuur van Waterschap DOD heeft op 12 september besloten dat de aanpak van kwel door de dijken, bij hoogwater, vooral aan de binnendijkse (landkant) van de dijk gaat plaatsvinden o.a. door een scherm in de dijkvoet aan te brengen en deze met extra grond te versterken. De verkenningfase is, na de besluitvorming van het Algemeen Bestuur van het waterschap, op de dijkdenkersbijeenkomst in december afgesloten met een evaluatie van het proces. De informatie-uitwisseling en het serieus nemen van vragen en standpunten van de dijkdenkers door het waterschap werd zeer gewaardeerd.

Schop in de grond

Naar verwachting gaat in 2023 de schop in de grond. Op dit moment worden aannemersgroepen benaderd om een offerte uit te brengen. De dijkdenkers blijven in het verdere proces een rol spelen. Ook onderzoeken

Rijkswaterstaat en de Provincie Overijssel de mogelijkheid om een nieuw stuk dijk te realiseren vanaf het fietspad bij de Paddenpol tot aan Herxen. Hiermee krijgt de IJssel bij hoog water meer ruimte. Besluitvorming over de uitwerking hiervan, vindt komend jaar plaats.

Coördinatorschap werkgroep

Omdat ik verhuis naar elders, gaat Leonieke een groot deel van de coördinatietaken van mij overnemen, bijgestaan door Piet en Eefke.

Margriet Heuvelink, coördinator Dijkflora.

Jaarverslag Lezingen, excursies, cursussen 2019

Een vast punt tijdens het overleg tussen bestuur en werkgroepcoördinatoren is de jaarkalender activiteiten.

De belangstelling voor de georganiseerde activiteiten loopt sterk uiteen. Zo werd de lezing op 28 november 2019 van Erwin van Maanen over de wolf bezocht door ruim 40 personen, waarvan 20 niet leden.

Nu de wolf bij ons terug is, komt dit legendarische roofdier regelmatig in het nieuws en werpt discussie op tussen voor- en tegenstanders.

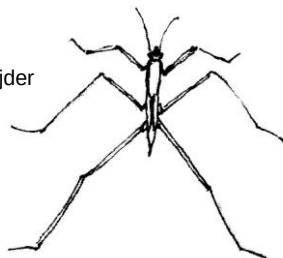
De wolvenlezing was gebaseerd op beschermingsprojecten voor de wolf in Europa, ecologisch (veld)onderzoek naar de wolf en de relatie met mensen, vanuit een diepgaande fascinatie voor het dier. Tijdens zijn lezing is hij uitvoerig ingegaan op aspecten als de relatie tussen mensen en wolven; zijn wolven gevaarlijk voor mensen, kunnen we duurzaam samenleven met de wolf en de betekenis van de wolf als ecologische sleutelsoort in de natuur.

Tijdens de ALV in maart 2019 hebben we kennis kunnen maken met de nieuwe boswachter van Staatsbosbeheer in ons gebied: Jeroen Hartog. Hij vertelde hoe Staatsbosbeheer het beheer van de dynamische natuur in het IJsseldal heeft georganiseerd waardoor de IJssel meer vrij spel krijgt en de bemoeienis van de mens tot een minimum wordt beperkt. Op verzoek van het infocentrum Op Duur in Den Nul heeft de uilenwerkgroep weer een prachtige, informatieve tentoonstelling opgezet. De tentoonstelling trok veel bezoekers.

In het voorjaar konden de leden met Jan Klungers mee de Duursche Waarden in om de zang van vogels beter te leren kennen. Veel belangstelling van jong en oud was er voor de paddenstoelen excursie op de Zoogenbrink onder leiding van Annet van der Veen. Heb jij een idee voor een excursie of lezing, laat het weten en stuur een mail naar excursies#ivn-wijhe-olst.nl.

Hanny van der Werff,
coördinator activiteiten.

Schaatsenrijder

Jaarverslag Jeugd/IJsselnatuurkids 2019

In het voorjaar van 2019 heeft de jeugd padden kunnen overzetten. Ook zijn er weer braakballen uitgeplozen en is tijdens de landelijke slootjesdagen voor onze jeugd een waterbeestjesexcursie georganiseerd.

Jaarverslag De Grutto 2019

Net als voorgaande jaren is De Grutto ook in 2019 vier keer op papier verschenen en is deze ook op onze site te vinden.

Mede naar aanleiding van een opmerking in de ledenvergadering van maart 2019 en om papier, milieu en kosten te sparen, heeft het bestuur de leden en donateurs opgeroepen om over te stappen op de digitale Grutto. Dat het nog geen stormloopt blijkt uit het aantal dat in december 2019 is bereikt: 13 mensen. Aanmelden kan nog steeds via redactie#ivn-wijhe-olst.nl. Ook ontvangen adverteerders, sponsors en andere contacten van onze IVN-afdeling, de Grutto digitaal vanaf mei 2019.

Dit maakt dat de papieren oplage van het blad een stuk lager is dan voorheen. Als ik echter kijk naar het aantal gedrukte boekjes plus het aantal Grutto's per mail, dan kom ik in december uit op 220 adressen. Bij het eerste nummer van 2019 was dit nog 230. Tussen 2012 en 2018 schommelde de oplage tussen de 240 en 250. Daarvoor was de oplage in 2010 nog maar 185 boekjes per nummer, in 2011 was deze gestegen naar 225 boekjes en in 2012 naar 240 boekjes. Dit kwam omdat de Grutto op allerlei plekken (o.a. wachtkamers huisartsen etc.) ter inzage werd gelegd en door onze actieve uilenwerkgroep. Helaas is er dus de afgelopen 2 jaar sprake van een daling van het aantal adressen.

Vorig jaar is er één betalende adverteerder bij gekomen. Er zijn nu dus 13 betalende adverteerders, waarvan er 2 op een hele pagina adverteren. In 2019 waren het septembernummer en het kerstnummer iets dikker dan voorgaande jaren. Mede dankzij de mensen die kopij aanleveren blijft de omvang dus goed op peil.

De ploeg gruttobezorgers bestond uit 14 mensen. Helaas stopt Dinie Hulleman met bezorgen. Graag wil ik haar bedanken voor de vele jaren dat zij de Grutto bezorgd heeft in Wijhe-dorp. Wil jij haar opvolgen? Stuur dan een mail naar redactie#ivn-wijhe-olst.nl.

Allen die bijdragen aan de Grutto wil ik graag bedanken voor hun inzet. En tot slot: opmerkingen, suggesties en ideeën voor en over het blad én kopij zijn zeer welkom! Stuur maar op!

Marth van Roy, redactie de Grutto.

Voor de jeugd

Wandelende takken

In een bos met kinderen zijn altijd wandelende takken. Wanneer een takkenhoop de ene dag hier ligt, staat die de dag erna ergens anders als hut... Zowel honden als kinderen slepen graag met takken.

Ben je in een bos, pak dan een flinke tak van de grond, zonder zijtakken of bulten. Ga stevig staan en leg de tak op je hoofd. Zoek de balans op, verschuif de tak eventueel. Als de tak goed ligt kun je hem loslaten en beginnen met lopen. Hoe ver kom jij? Maak er een wedstrijdje van als je daar zin in hebt. Wie kan het verste wandelen met een tak op het hoofd? Je kunt de tak ook op

je hand of arm balanceren in plaats van op je hoofd.

Een variant hierop is om een dikke tak te pakken en een dunner tak.

Houd de dikke tak rechtop. Kun je de dunne tak er dwars op laten

balanceren?

Bedenk zelf

nog een

manier om

met

meerdere

takken naar

evenwicht te

zoeken.

Kun je goed

samenwerken? Pak ieder het uiteinde van twee lange takken. Houd de

takken horizontaal vlak bij elkaar. Stapel zoveel mogelijk kleinere takken

dwars op de "brancard". Blijven ze liggen? Kunnen jullie samen de takken

tillen en meenemen?

Gek weetje: bomen houden een winterslaap. Vooral de bomen die hun blad verliezen houden een rustperiode. Hun wortels doen bij een lage temperatuur bijna niks. In maart-april worden de bomen langzaam wakker en komt de sapstroom weer op gang.

Bron: Uit je kruin – Jeanette Boogmans.

Heemtuinplant uitgelicht

Daslook

“Eet prei in maart en daslook in mei, dan is men het hele jaar dokter vrij”
Spreuk van Jan Veerman, stichter van de heemtuin.

In de Stinzenhoek in de heemtuin groeit daslook. Deze plant voelt zich hier erg thuis en breidt zich dan ook gestaag uit. Het is een plant uit de lookfamilie. Uien dus! Het is ondertussen een niet zo zeldzame plantensoort meer. Het blad is parallel nervig. De bloemen zijn wit en staan in losse bolvormige schermen. De plant bloeit in april-mei. Daarna sterft de plant af en blijft alleen de ondergrondse bloembol over.

De plant daslook wordt ook wel berenlook (Bärlauch), uienbloem, of wilde knoflook genoemd. Het blad ruikt sterk naar ui/knoflook. Waarom

er diernamen verbonden worden aan deze looksoort? Misschien omdat dassen en beren stinken??? Ook gaat het verhaal dat zowel beren als dassen na hun winterslaap zich tegoed deden aan daslook.

De plant werd al in 1608 door de Brabantse botanicus Dodonaeus beschreven in zijn Cruydeboek: “De sterksmakende bladen kunnen rauw fijngehakt gebruikt worden in salades en in soepen”.

In Duitsland geniet daslook een grote populariteit en wordt verwerkt bijvoorbeeld tot pesto en marinades en in onder meer brood en kaas. In Oostenrijk worden de bladeren als groente gegeten. In dorpen in en om het Mecsekgebergte in Hongarije worden eind maart of begin april Daslook-festivals (Medvehagyma-fesztivál) georganiseerd, waarbij daslook in vele varianten verwerkt in gerechten wordt aangeboden. De honing van daslook wordt gewonnen als deze plant in zeer grote

hoeveelheden bloeit. In Hongarije in het gebied van het Mecsekgebergte wordt de honing als bijzonderheid verkocht.

Het kruid is goed tegen hoge bloeddruk, is bloedzuiverend en goed voor de luchtwegen.

Proef tijdens de rondleiding en proeverij, op vrijdag 24 april, in de heemtuin daslookkruidenboter of daslookpesto op een broodje!

Tot 24 april?

Annet van der Veen.

Vogelwaarnemingen in Olst-Wijhe

Eind november 2019 - 1 februari 2020

De gebruikte afkortingen: BuH = Buitenwaarden Herxen; BuO = Olsterwaarden; BuW = Buitenwaarden Wijhe/Surfplas; BvL = Boskamp, van Laakstraat; DuW = Duursche waarden, vanaf Mottenhuisje tot Fortmond; Fm = Fortmond (steenfabriek); Rw = Roetwaarden, na camping het Haasje.

De Romeinse cijfers XI, XII en I staan voor de maanden. Tussen () staat het aantal vogels.

Havik: 23-XI omgeving heemtuin Wijhe (1); 23-I DuW (1).

Steenuil: 23-XI BvL (1) gehoord.

Groenling: 21-XI BvL (1 v); 27-XI BvL (3); 30-I BvL (2).

Roodborst: 13-XI BvL (2); 30-XI BvL (1); 19-I BvL (1); 23-I BvL (1).

Houtduif: 28-XI Nijlandstraat (10) tegelijk op platte schuur. 26-XII plas voor vogelkijkhut Fortmond (10) in het water aan het badderen. Was een leuk gezicht!.

IJsvogel: 30-XI op tak boven het water vogelkijkhut Hengforden (1).

Brilduiker: 30-XI middenplas Fortmond (1); 18-XII BuW (2 m); 16-I BuW (1); 23-I DuW (3 paren); 25-I BuW (1 paar).

Zeearend: 30-XI op vaste plek in boom vogelkijkhut Fortmond (1); 2-XII BuW (1); 23-I DuW (1); 26-I DuW (1) overvliegend; 27-I BuW (1) vliegend.

Nonnetje: 30-XI vogelkijkhut Fortmond (1 v); 5-XII BuW (2); 21-XII BuW (2); 23-XII BuW (2); 26-XII plas voor vogelkijkhut Fortmond (4 m, 5 v); 20-I

BuW (1 m, 1 v); 23-I DuW (1 paar).

Grote zaagbek: 30-XI vogelkijkhut Fortmond (6 m, 4 v); 26-XII plas voor vogelkijkhut Fortmond (1 v); 26-XII tichelgat Herxen (4 m, 4 v); 26-XII wetering Gravenstraat (1 m); 26-XII wetering naast Hamelweg (2 m); 28-XII Soestwetering, Boerhaarseweg (1); 7-I DuW (1); 8-I Soestwetering, Boerhaarseweg (1 m); 15-I IJssel ter hoogte van de Duursche Waarden (1 m, 3 v); 23-I DuW (3 paren); 24-I Olst, Soestwetering, Bruinsweg (1 m, 2 v); 25-I BuW (8 paren); 31-I BuW bij de pont (1 m).

Zwarte roodstaart: 1-XII op paal Boerkampweg, Boskamp (1 m).

Sperwer: 28-XI BvL (1); 1-XII op hek Boerkampweg, Boskamp (1); 25-I BvL (1).

Torenvalk: 2-XII BuW (1); 9-XII BuW (1); 1-I Olst, Bruinsweg (1); 16-I BuW (1); 29-I BuW (1) een buizerd aanvallend!

Visarend: 2-XII BuW (1); 8-XII BuW (1); 9-XII BuW (1); 19-XII BuW (1); 21-XII BuW (1).

Sijs: 6-XII omgeving heemtuin Wijhe (10).

Grote bonte specht: 12-XII BvL (1); 16-I BvL (1); 29-I BvL (1).

Casarca: 15-XII

wetering

Boerhaar (1).

Appelvink: 21-XII omgeving heemtuin Wijhe (1).

Groene

specht: 25-XII

Olst, Wooldijk

(1); 2-I Olst, JanSchamhartstraat (1).

Wilde zwaan: 26-XII BuW (8).

Blauwe kiekendief: 26-XII Buitengebied Wijhe, Gravenstraat (1 v).

Dodaars: 26-XII wetering naast Rietbergweg (4); 28-XII Soestwetering, Bruinsweg (1); 23-I DuW (1 paar).

Grote zilverreiger: 31-XII BuW (8) in één boom en (20) er om heen; 24-I Boskamp, Zandwetering (1); 25-I Wijhe-Marle (ca. 25) vliegend.

Gans: o.a. grauwe gans, kolgans, canadese gans, brandgans: 31-XII BuW (ca. 1000 in totaal). Diverse soorten ganzen door elkaar.

Kramsvogel: 2-I Olst, Jan Schamhartstraat (ca. 40).

Kuifeend: 7-I Olst, Soestwetering, Bruinsweg (12); 8-I Soestwetering, Bruinsweg (12); 17-I Soestwetering, Bruinsweg (9); 20-I BuW (40); 24-I Olst, Soestwetering, Bruinsweg (17); 25-I BuW (3 m, 4 v).

Merel: 8-I de Gelder ter hoogte van NS-station (1).

Waterhoen: 8-I Soestwetering, Boerhaarseweg (3); 13-I park Wijhe (2); 20-I Weijtendaal (4).

Putter: 10-I Olst, Terstegetuinen (3).

Nonnetje (m en v)

© M Heuvelink

Winterkoning: 10-I Olst, Terstegetuinen (1).

Raaf: 13-I tot 17-1 Raalterweg/De Gelder elke ochtend raven gehoord.

Buizerd: 17-I BuW (1) Een buizerd met erg veel wit regelmatig gezien de volgende dagen; 19-I BvL (1); 19-I Wijhe, Rijksstraatweg (2); 26-I DuW (1).

Ransuil: 20-I in roestboom in tuin bebouwde kom Wijhe-noord (5).

Witgatje: 23-I DuW (1).

Krakeend: 23-I BuW (9 paren).

Mandarijneend: 25-I Soestwetering, Boerhaarseweg (2).

Smient: 25-I Wijhe, Kolk van van Essen (ca. 50).

Middelste bonte specht: 30-I BuW (1).

Bijzondere waarneming:

Witte eend met gele

kuikens: 20-XII

omgeving heemtuin

Wijhe (1 met 14 jongen);

23-XII heemtuin Wijhe

(1 met 14 jongen) en

binnentuin Weijtendaal (1 met 12 jongen); 2-I heemtuin (1 met 14 jongen)

nog steeds in leven ondanks de kou; 6-I heemtuin (1 met 14 jongen) nog

steeds; 27-I nog steeds alle jongen in leven in de heemtuin en

Weijtendaal achter.

Waarnemers: Alfons Wiegink, Marijke Berendsen, Elly Luttikholt, Margriet Heuvelink, Piet Hendriksma, Alice Sotthewes, Jan Klungers, Elly Smink-Niehoff, Willem Denekamp.

Contactadres vogelwaarnemingen: vogelwaarnemingen#ivn-wijhe-olst.nl.

Wist u dat.....

- SOVON en Vogelbescherming Nederland de wilde eend hebben gekozen tot vogel van het jaar 2020.

- de Nationale bijtelling op 18 en 19 april 2020 is. Zie ivn.nl/nederland-zoemt/activiteiten/nationale-bijtelling-0.

- het Nationale Vogelweek is van 9-17 mei 2020. Zie Vogelweek.nl.

- je invasieve soorten kunt melden via Waarneming.nl of Telmee.nl!

Kijk voor meer informatie op knrv.nl/meld-invasieve-soorten.

- je de Grutto ook digitaal kunt ontvangen? Op deze manier willen we met name papier, milieu en kosten besparen. Dus, wil je de Grutto liever per mail ontvangen, stuur dan een mail naar redactie#ivn-wijhe-olst.nl.

Bestuur

Voorzitter	Hanny van der Werff Tel. 0570-523091	voorzitter#ivn-wijhe-olst.nl Wijendaalseweg 7c 8131 DJ Wijhe
Secretaris	Jaap Gerkes Tel. 0570-561660	secretaris#ivn-wijhe-olst.nl Steenuil 9 8121 JG Olst
Penningmeester	Michiel Faber	penningmeester#ivn-wijhe-olst.nl Herxen 14 8131 PG Wijhe
Lid	Ronald Boerkamp Tel. 0570-525243	Enkweg 40 8131 VJ Wijhe stadsvogel#ivn-wijhe-olst.nl
Leden	VACANT	

Contactpersonen werkgroepen

Natuur- en milieubeleid	VACANT natuurmilieubeleid#ivn-wijhe-olst.nl
Landschapsonderhoud	Oege Verhagen tel. 0570-522765 landschapsonderhoud#ivn-wijhe-olst.nl
Amfibieën	Hanne Muskee tel. 0570-524933 padden#ivn-wijhe-olst.nl
Vogels	VACANT vogels#ivn-wijhe-olst.nl
Stadsvogels	Ronald Boerkamp tel. 0570-525243 stadsvogel#ivn-wijhe-olst.nl
Roofvogels	VACANT roofvogels#ivn-wijhe-olst.nl
Torenvalkkasten	Jasper Hersbach torenvalkkasten#ivn-wijhe-olst.nl
Uilen	Hans de Jonge tel. 0570-522629 uilen#ivn-wijhe-olst.nl
Weidevogelbescherming	Luud Steen tel. 0570-522362 weidevogel#ivn-wijhe-olst.nl
Heemtuin	Annet v.d. Veen tel. 0570-523937
Veermans Hof IJssel flora	heemtuin#ivn-wijhe-olst.nl
Dijkflora	Leonieke Kruit tel. 0570-524835 Piet Hendriksma tel. 0570-525657 dijkflora#ivn-wijhe-olst.nl
Lezingen, excursies en cursussen	Hanny van der Werff tel. 0570-523091 Margriet Wegman tel. 0570-784034 excursies#ivn-wijhe-olst.nl
Jeugd/IJsselnatuurkids	Michiel Faber jeugd#ivn-wijhe-olst.nl
Facebook	Margriet Wegman tel. 0570-784034 excursies#ivn-wijhe-olst.nl
Website	Annet van der Veen tel. 0570-523937 webredactie#ivn-wijhe-olst.nl Ernst Noordhuis tel. 0570-521770 webmaster#ivn-wijhe-olst.nl
Redactie De Grutto	Marth van Roy tel. 0570-522692 redactie#ivn-wijhe-olst.nl

Advertentieruimte in de Grutto voor ???

Hele pagina € 35,- per jaar

Halve pagina € 25,- per jaar

Kwart pagina € 20,- per jaar

Informatie: Michiel Faber, penningmeester#ivn-wijhe-olst.nl

Langstraat 8 Tel. 0570-521290
8131 BC Wijhe Fax 0570-524141

„DE ORANJERIE”

vanaf heden ook een aparte bar

Langstraat 33
8131 BA Wijhe
Tel. 0570-521236

Sponsors

IVN-afdeling De Grutto

en

Heemtuin Veermans Hof IJssel flora

Brandweer Wijhe
Landgoed de Gelder
Gemeente Olst-Wijhe

Landschap Overijssel
Zorgboerderij 't Hamel
Apotheek Wijhe

Het IVN werkt aan een duurzame samenleving. Ons idee is dat betrokkenheid bij de natuur, duurzaam handelen stimuleert. Daarom laten wij jong tot oud de natuur dichtbij beleven. We verbinden hen met groene initiatieven rond natuur en maatschappelijke thema's zoals voeding, gezondheid en energie.

*Instituut voor natuureducatie
en duurzaamheid*

Verspreid over Nederland heeft het IVN zo'n 170 plaatselijke afdelingen met ca. 20.000 leden. In Amsterdam is het landelijke kantoor gevestigd. De afdelingen werken per provincie samen en organiseren leuke en leerzame activiteiten, voor jong en oud zoals: excursies, cursussen, tentoonstellingen en lezingen. In hun eigen omgeving zijn IVN-vrijwilligers regelmatig betrokken bij gemeentelijk overleg over natuuronderwerpen en verzorgen ze natuurlessen in het basisonderwijs.

Keukens **Tuinmeubelen** **Interieurs**

**keukenland
tuinmeubelcentrum** **WIJHE**

www.keukenlandwijnhe.nl | www.tuinmeubelcentrumwijnhe.nl